महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९

तलकोट गाउँपालिका

बझाङ

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९
तलकोट गाउँपालिका
बझाङ

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको

वार्षिक प्रतिवेदन

२०७९

तलकोट गाउँपालिका

बझाङ

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७८/७९ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको उद्देश्यमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता र सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु साथै स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ ।

यस वर्षको लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु मूलतः आवश्यक कानुनहरु तर्जुमा नगरेको, तर्जुमा भएका कानुनहरु राजपत्रमा प्रकाशन नगरेको, आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानुन विपरीत सोझै खरिद गरेको, प्रशासनिक खर्च बढ्दै गएको बाँकी अनुदान बर्षान्तमा फिर्ता नगरेको, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्च गरेको लगायतका छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, टुक्रे आयोजनाको छनौट गरी खर्च गरेको, विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारीमा परामर्शदातामाथि निर्भर रहेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनसहभागिता नजुटेको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति नभएको, दरबन्दी वेगरका कर्मचारी नियुक्ति गरेको, उपभोक्ता समितिको कार्यमा सेवा प्रवाह सहज र व्यवस्थित नभएको, सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीमा जिन्सी एंव सम्पत्ति अभिलेख नराखेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम तथा सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैङ्क हिसाब नभिडेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको पाइएको छ। स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फस्यौंट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरू आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुपर्दछ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बाबजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको र लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको छ। लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको उच्च मूल्याङ्कन गर्दैं विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

(टंकमणि शर्मा दंगाल)
महालेखापरीक्षक

२०७९ चैत्र

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल
Anamnagar, Kathmandu, Nepal

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय,सुदूरपश्चिम प्रदेश

पत्र संख्याः २०७९।८०
च.नं. ५४९

मितिः २०७९।१२।२९

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री अध्यक्षज्यू,
तलकोट गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,
बझाङ ।

कैफियत सहितको राय

हामीले तलकोट गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०७९ आषाढ ३२ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुन बमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. गाउँपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्ण रुपमा प्रयोग गरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छैन ।
२. लेखापरीक्षणबाट रू.५ करोड ८५ लाख ३५ हजार बेरुजू देखिएको छ। सो सम्वन्धमा प्रतिक्रिया उपलब्ध नभई बाँकी बेरुजू असुल गर्नुपर्ने रू. ४ लाख ७४ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. ३ करोड १० लाख २३ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु १ करोड ७५ लाख १५ हजार र पेश्की रू. ९५ लाख २३ हजार रहेको छ ।पालिकाको गतवर्ष सम्म रु १० करोड ५५ लाख ५५ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा सम्परीक्षणबाट फर्स्यौट भएको र यो वर्ष कायम भएको बेरुजू समेत हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु १६ करोड ३६ लाख ९२ हजार रहेको छ । गाउँपालिकाको **बेरुजू वर्गीकरण र अद्यावधिक बेरुजू स्थितिको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।**
३. गाउँपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, असुली लक्ष्यअनुसार नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको, लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको छ।कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रुपमा रहेको छ ।
४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ।गाउँ कार्यपालिका, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत गाउपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(तारा प्रसाद पाण्डे)
नायब महालेखापरीक्षक

तलकोट गाउँपालिका, बझाङ

१. चालु वर्षको बेरुजू २०७८।७९

१.१. बेरुजू बर्गिकरण (बिनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फस्यौट			बाँकी बेरुजू			बेरुजू						
दफा संख्या			दफा संख्या			दफा संख्या			असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती	रकम	सैद्धान्तिक	लगती	रकम	सैद्धान्तिक	लगती	रकम		अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	
४८	१२०	५८५३५	०	०	०	४८	१२०	५८५३५	४७४	१७५१५	३१०२३	०	०	४८५३९	९५२३

२. अद्यावधिक बेरुजू स्थिति २०७८।७९

(रु. हजारमा)

स्थानीय तह र जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फस्यौट	बाँकी बेरुजू	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजू	यो वर्षको बेरुजू	कुल बेरुजू बाँकी
तलकोट गाउँपालिका, बझाङ	१०५५५५	०	३९८	१०५१५७	०	५८५३५	१६३६९२

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्षः २०७८/७९

कार्यालय र स्थान : तलकोट गाउँपालिका, बझाङ , तल्कोट गाउँपालिका , बझाङ

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	सिद्ध राज भण्डारी	२०७७-४-१	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	Narayan Prasad padhaya	२०७६-१०-१०	२०७८-११-१५
लेखा प्रमुख	नारायण प्रसाद उपाध्याय	२०७८-११-१६	हाल सम्म कार्यरत
		बेरुजु रकम	५८,५३५,१७५.१९

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		८६,४६,३२३.१३	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	२५,८५,९६,५०७.९३	**चालु खर्च**	२२,१२,५९,७२६.६८
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	१,७६,०५,०००	**पूँजीगत खर्च**	८,९२,५०,८३९
राजश्व बाँडफाँट	६,०८,४१,७३२.३४	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	७,३३,७९,५५६.९२
आन्तरिक आय	८,३७,२३५		
अन्य आय	६,२५,९०,१२४.२५		
कुल आय	४०,०४,७०,५९९.५२	**कुल खर्च**	३८,३८,९०,१२२.६
बाँकी मौज्दात		२,५२,२६,८००.०५	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१			**परिचय** स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यसपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह—अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु तलकोट गाउँपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस तलकोट गाउँपालिका अन्तर्गत ०७ वडा, ३९सभा सदस्य, ३३५.२६ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा ११ हजार ५ सय ५७ जनसंख्या रहेको छ । लेखापरिक्षणमा पेश भएको श्रेस्ता तथा आर्थिक कारोबारहरुको जोखिम विश्लेषण, लेखापरिक्षण नीति, मापदण्ड, व्यवस्थापन प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरिक्षण मार्गदर्शन, व्यवसायिक लेखापरिक्षणका असल अभ्यासको आधारमा तयार गरीएको स्वीकृत लेखापरिक्षण योजना, कार्यक्रम र लेखापरिक्षणको विधि अनुसार लेखापरिक्षण सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी लेखापरीक्षणको निष्कर्ष सहित प्रतिवेदन जारी गर्नु हो भने आर्थिक कारोबार र वित्तिय विवरणको शुद्धताको जिम्मेवारी व्यवस्थापन पक्षको रहेको छ । उक्त आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी देखिएका व्यहोराहरु उपर व्यवस्थापनसँग छलफल गरी कायम भएका व्यहोराहरु निम्न अनुसार छन् :	
२			**लेखापरीक्षणको क्रममा असुली** दैनिक भ्रमण भत्ता भुझेको अवस्थामा स्थानिय भत्ता भुक्तानी भएको रु ७५२९२।०० ,सामाजिक सुरक्षाको बैंकबाट फिर्ता भएको रु ४४८३३२ पारिश्रमिक कर वापतको रु १५८४० समेत रु ५३९१०४।०० रा वा बैंक बझाङ्गको राजस्व शिर्षक १५१११ मा र आन्तरिक आम्दानी दाखिला नगरेको रु ९५९०।०० स्थानिय संचित कोषमा दाखिला समेत कुल जम्मा रु ५४८६९४।०० असुलि भई दाखिला भएको छ ।	
३			स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्नेतथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस नगरपालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको NEPSAS basedढाँचामा लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ।	

४

वित्तीय विवरण परीक्षण

सि. नं	आयतर्फ			सि. नं	व्ययतर्फ		
	विवरण	रकम	रकम		विवरण	रकम	रकम
१	गत वर्षको जिम्मेवारी	५२०००००	८६४६३२३।१३	१	चालु खर्च		२२,१२,५९,७२६.६८
	क) धरौटी गत बर्षको	२५६०९२६.१३		२	पूँजीगत खर्च		८,९२,५०,८३९
	ख विविध कोष खाता	७२७३४३		३	वित्तिय व्यवस्था भुक्तानी		
	ग प्रकोप व्यवस्थापन कोष	१५८०५४					
२	राजस्व (आन्तरिक आय)		६१६७८९६७.३४		क) ऋण भुक्तानी		
	क) आन्तरिक राजस्व	८३७२३५			ख) ब्याज भुक्तानी		
	ख) राजस्व बाँडफाँड	६,००,९५,६८९.२८			ग) अन्य भुक्तानी		

	ग) प्रदेश राजश्व	७,४६,०४३.०६		४	लगानी		
३	वित्तिय हस्तान्तरण संघ		२५८५९६५०७।९३		ऋण लगानी		
	क) वित्तिय समानीकरण अनुदान	९,००,००,०००			शेयर लगानी		
	ख) सशर्त अनुदान	१६४३९६५०७।९३			अन्य लगानी		
	ग) समपूरक अनुदान			५	धरौटी फिर्ता		२७७४०५७.६०
	घ) विशेष अनुदान	४२,००,०००		६	जनश्रमदान फिर्ता		
४	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान		१७६०५०००	७	कोष फिर्ता		
	क) वित्तिय समानीकरण अनुदान	६३,०९,०००		८	मौज्दात		
	ख) सशर्त अनुदान	२५,००,०००			क) बैंक मौज्दात	१२०३१९८६।२७	२५२२६८००।०५

	ग) समपुरक अनुदान	३७,९६,०००			ख)धरौटी मौज्दात	२०६८९२३.७८	
	घ) विशेष अनुदान	५०,००,०००			ग. कर्मचारी कल्याण कोष		
५	अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त				घ लैगिक हिंसा निवारण कोष		
६	अन्य				ङ विविध खर्च खाता मौज्दात	१०९६७८३६	
					च प्रकोप व्यवस्थापन कोष मौज्दात	१५८०५४	
	क) क्षेत्रीय शहरी विकास योजना			9	शशर्त अनुदान फिर्ता		२०५३७९२३।३२
	ख) सडक बोर्ड नेपाल			10	प्रकोप व्यवस्थापन कोष खाता		

7	कार्य संचालन कोष				विविध खर्च खाता		
	क प्रकोप व्यवस्थापन कोष खाता			15			
	ख विविध खर्च खाता		१०२४०४९३				
९	लैङ्गिक हिसा निवारण कोष						
१०	धरौटी आय यस आ.व.को		२२८२०५५.२५				
११	लगानीको साँवा फिर्ता						
१२	भवन पूर्वाधार बिकास कार्यक्रम				भवन पूर्वाधार बिकास कार्यक्रम		
१३	सामाजिक सुरक्षा		५०,०६७,५७६.००		सामाजिक सुरक्षा		५०,०६७,५७६.००
	जम्मा		४०९११६९२२।६५		जम्मा		४०९११६९२२।६५

५			**जिम्मेवारी फरक परेको** स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा गत विगतको बाँकी, यस वर्ष प्राप्त र खर्च भएको रकम स्पष्ट देखिने गरी हिसाब राख्ने र जिम्मेवारी एकिन गर्नुपर्दछ । तर स्थानीय तहको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनअनुसार गत वर्ष २०७७।७८ को अन्त्यमा रु २७१३२५४५ मौज्दात कायम भएकोमा यो बर्षको शुरुमा रु ८६४६३२३।१३ जिम्मेवारी सारेको देखियो । जस अनुसार गत आ व को लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको भन्दा रु १८४८६२२१।८७ घटी जिम्मेवारी सारेको छ । गत वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम भएको अन्तिम मौज्दात रु२७१३२५४५।०० मध्ये प्रकोप व्यवस्थापन तर्फ रु १५८०५४ मात्र कायम हुनुपर्नेमा (वैक स्टेटमेन्टमा उल्लेख भएको) रु १३०४५३०६।०० कायम हुन गई रु १२८८७२५२।०० बढी मौज्दात कायम भएको देखिन्छ । सो बढी मौज्दात कायम हुन गएको रकम घटाउदा गत वर्षको अन्तिम मौज्दात् रु १४२४५२९३।०० कायम गरी यस वर्ष सो रकम सुरु मौज्दात् कायम गर्नुपर्नेमा रु ८६४६३२३।१३ मात्र मौज्दात् सारेकोले घटी जिम्मेवारी सारेको रकम पालिकावाट यकिन गर्नुपर्ने रु	५,५९८,९६९.८७
६			**बैक हिसाब मिलान नगरेको** स्थानीय तह सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(२) बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिशमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । सो बमोजिम मासिक रुपमा स्रेस्ता र बैक खाताको हिसाब मिलान विबरण तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय तहले सञ्चालन गरेको देहायबमोजिमको बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार गरेको जनाएको छ ।श्रेस्ता भन्दा वैक घटी देखीएको रु १७०८९७८६।३२ का सम्वन्धमा वैक हिसाव मिलान विवरण तयार गर्नुपर्ने देखीएको रु	१७,०८९,७८६.३२

सि.नं.	खाताको नाम	श्रेस्ता अनुसार २०७९ असार मसान्तको बाँकी	बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार २०७९ असार मसान्तको बाँकी	फरक रकम
१	सञ्चित कोष	२९१२१७७२।५९	१२०३१९८६।२७	१७०८९७८६।३२
२	चालु खाता विविध खाता समेत			
३	पूँजीगत खाता			
४	विविध खर्च खाता-	१०९६७८३६	१०९६७८३६	
५	कल्याण कोष खाता	०	०	

६	प्रकोप व्य कोष खाता	१५८०५४	१५८०५४	
७	धरौटी खाता	२०६८९२३	२०६८९२३	

७

आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छन ।

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, 2074 को दफा 11 अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने सो गरेको पाईएन ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा गाउपालिका तथा गाउँपालीकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय
- क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको पाईएन ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, 2074 को दफा 13 वमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामाग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, 2074 को दफा 74 (2) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाएको पाईएन ।
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, 2064 को नियम 7 र 8 मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, 2064 को नियम 97 अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।
- पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यिवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन।
- राजस्व संकलन सम्बन्धमा सुचना प्रबिधिको प्रयोग गरी सबै कारोबार बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत गर्ने गरेको देखिएन ।
- संस्था दर्ता ऐन, २०३४ दफा ३ पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण कार्य गर्न सम्झौता गठन गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन ।

			• मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०53 को नियम 6क मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिएको तथा इ टीडिएस गरेको पाइएन । • पालिकाले २०७7।७४ को अवधिमा भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची २११ वमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन । • पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यिवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन। • स्थानिय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वियन हुने आयोजनाको बिश्लेषण गरी सम्भाब्य आयोजनाको बैंक खडा गरेको देखिएन । • दिगो बिकास योजना (२०१५-३०) लाई कार्यान्वियन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरु तोकी मुल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन । • राजस्व संकलन सम्बन्धमा सुचना प्रबिधिको प्रयोग गरी सबै कारोबार बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत गर्ने गरेको देखिएन । • विषयगत शाखा र वडा कार्यालय पिच्छे जिन्सी सामग्री खरिद र आम्दानी बाँधेकोमा वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी पालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन । • पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो । • जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन । • ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन। • स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन । • पालिकाले आयोजना कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्नेमा सो नगरेको र लागत सहभागिता सहितका लागत अनुमान तयार गरेको देखिएन । • सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय—व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनुपर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन । • वातावरणको संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालीन योजना तयार गरेको पाइएन ।शहरीकरण भैरहेका स्थानलाई मध्यनजर राख्दै फोहोरमैला ब्यबस्थापन स्थल पहिचान एवं कार्ययोजना तयार गरेको पाईएन । • कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाईएन । • निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गरेको जनाएकोमा केही निर्माण कार्यको श्रेस्तासँग लागत अनुमान तथा दर विश्लेषण साथमा संलग्न गरेको पाईएन । • विजुली महसुल समयमै नतिर्दा जरिवाना समेत थप खर्च भएको ।	

			• तलवी प्रतिवेदन पारीत नगरेको • शिर्षक फरक पारी खर्च लेख्ने गरेको • अनुगमन मुल्यांकन शिर्षकमा खर्च गरेकोमा आंशिक रुपमा मात्र भ्रमण प्रतिवेदन पेश भएको छ । तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वाशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
८			**बजेट तथा कार्यक्रम**	
८.१			**बजेट पेश, पारित र अख्तियारी -** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा गाउँपालिका उपाध्यक्षले २०७८/०३/१० गते रु.३७ करोड २८ लाख को बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा २०७८।३।३१ मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले २०७८।४।१ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको पालिकाले जनाएको छ । कानूनले तोकेको समयमा आय र व्ययको अनुमान पेश गरी पारित गर्ने र अख्तियारी दिनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
८.२			**अबण्डा बजेट—** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अबण्डा नराखी आय—व्ययको अनुमान पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो वर्ष अबण्डा रकम कायम नगरेको जनाएको छ । बजेट अबण्डमा राखी कार्यपालिका को निर्णयबाट खर्च गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	
८.३			**बर्षान्तमा रकमान्तरः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४को दफा(३) अनुसार गाउँपालिकाले सभावाट स्वीकृत बजेट तथा कार्यविधिको परिधि भित्र रही प्रचलित कानून बमोजिम खर्च गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ।तदनुरुप पालिकाले यस ऐन अनुसार स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटको परिधि भित्र रहि तोकीएको कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेमा यस गाउंपालिकाले २०७८ आषाढमा आर्थिक वर्ष ०७८।७९ को लागि स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार कार्य सञ्चालन नगरी यस गाउंपालिकाको दोश्रो गाउसभाको २०७८।९।२७ को निर्णयवाट जम्मा ७३ वटा कार्यक्रममा रु१२१८५०००।०० रकमान्तर गरी खर्च गरेको देखियो ।यसरी शुरुमा स्वीकृत कार्यक्रममा खर्च नगरी वर्षान्तमा बजेट फ्रिज नगर्न शिर्षक परिवर्तन गरी भुक्तानी खर्च लेखेको नियम सम्मत भएको देखिएन ।	
८.४			**योजना र कार्यान्वयन—** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन	

			प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरुप दीर्घकालीन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी सानासाना र टुक्रे योजनामा ठुलो मात्रामा बजेट छुट्याएको अवस्था छ । साना तथा टुक्रे योजनामा वजेट विनियोजन गर्दा दिर्घकालीन उपलव्धी नहुँने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी ठुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनुपर्दछ ।यस वर्ष उपभोक्ता समितिमार्फत भएका कामका योजनाहरु देहायअनुसार छन्ः	
८.५			**क्षेत्रगत बजेट र खर्च** - स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७८।७९ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।	

क्र.सं.	विवरण	योजना संख्या
१	रु १ लाखभन्दा कमको योजना	५२
२	रु एक लाख देखि दुई लाख सम्मका योजना	११५
३	रु दुई लाख देखि पाँच लाख सम्मका योजना	५९
४	रु ५ लाखदेखि १० लाख सम्मका योजना	२४
५	दश लाख देखि ५० लाख सम्मका योजना	२०
६	५० लाख बढीका योजना	०
	जम्मा	२७०

मुख्य क्षेत्र	वार्षिक वजेट	खर्च रकम	कुल खर्च मध्ये प्रतिशत
आर्थिक विकास	५५९८७०००	४७२७३७५१	१५.२२
पूर्वाधार विकास	७६९२८०००	६३३५३६८७	२०.४
सामाजिक विकास	१५२९५५०००	१३८०८५५२५.६८	४४.४७
संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	२५७२९०००	१८७६१३३९	६.०४
अन्य कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	६११९१०००	४३०३६२६३	१३.८६
जम्मा	३७२७९००००	३१०५१०५६६	

उपरोक्त विवरण अनुसार आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को कूल खर्चमध्ये सबैभन्दा बढी कार्य सामाजिक विकासमा ४४ प्रतिशत र सबै भन्दा घटी संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासनमा ६ प्रतिशत खर्च भएको छ । मध्यमकालिन खर्च संरचना तयार गरी दिगो विकासका स्थानीय लक्ष्य, गन्तव्य र सूचकहरु निर्धारण गरी सोही आधारमा बजेट सांकेतिकरण गरी स्थानीय आवधिक योजनाका नीति कार्यन्वयन हुने गरी बजेट व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ ।

८.६ **चौमासिक खर्च -** आर्थिक कार्यविधि वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम १६ (९) बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र नियम ३५ (१) बमोजिम चौमासिक कार्य लक्ष्य तथा कार्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आर्थिक वर्षको अन्तिममा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नपर्दछ । कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च			
		प्र्थम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेश्रो चौमासिक	आषाढ महिना
चालु खर्चतर्फ	२२१२५९७२६.६८	४५१६१९३५	६६३१३६३३	१०९७८४१५८.६८	७६६४५२२२
पूँजिगत खर्चतर्फ	८९२५०८३९	०	१४१४०५७०	७५११०२६९	४१०२५३९६
जम्मा रू.	३१०५१०५६५.६८	४५१६१९३५	८०४५४२०३	१८४८९४४२७	११७६७०६१८
प्रतिशत (%)	१००	१४.५४	२५.९१	५९.५५	३७.९

८.७ **आन्तरिक आय र प्रशासनिक खर्चको अनुपातः** कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार यो वर्ष गाउँपालिकाको कूल आन्तरिक आय रु.१०३७२३५।०० देखिन्छ भने प्रशासनिक (चालु) खर्च रु.८८७९३८०९।०० रहेको छ । यसरी आन्तरिक आय र प्रशासनिक (चालु) खर्च वीचको अनुपात अर्थात प्रशाशनिक खर्च आन्तरिक आयको तुलनामा ८६ गुना वढी रहेको छ । साथै

			गाउँपालिकाको यो वर्षको कुल जम्मा खर्च रु३९३४५४४२७।४० रहेकोले उक्त खर्च आन्तरिक आयको ३७९ गुणा बढी रहेको छ । नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय निकायलाई आर्थिक रुपले समेत पूर्ण आत्मनिर्भर हुने अभिप्रायवाट आर्थिक अधिकार समेत उपलव्ध गराइ स्थानीय सरकारको रुपमा स्वायत्ता प्रदान गरेको छ । सोही वमोजिम गाउँपालिकाले संविधान तथा कानून अनुसार हस्तान्तरण भएको कार्य जिम्मेवारी र जवाफदेहितालाई कुशलता पूर्वक निर्वाह गर्न आन्तरिक स्रोत साधनको परिचालनमा ध्यान दिनु पर्दछ । यसको लागि कानून बमोजिम अधिकार प्राप्त क्षेत्र र विषयका करको आधारको खोजी गर्दे सेवाको आधुनिकीकरण तथा नयाँ सेवाको विस्तारबाट सेवा शूल्क आर्जनमा विशेष जोड दिनुपर्दछ. ।	
८.८			**खर्च बिश्लेषण—** पालिकाले यस बर्ष कुल आन्तरिक आय रु१०३७२३५।००, राजस्व बाँडफाँड रु६०८४१७३२।३४ र अनुदानबाट रु २६९४१२६४०।६८ गरी जम्मा रु३३१२९१६०८।०२ आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु२२१२५९७२६।६८ र पूँजिगत तर्फ रु ८९२५०८३९।०० गरी जम्मा रु३१०५१०५६५।६८ खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा ०।३४ प्रतिशत रहेको छ । यस बर्ष पदाधिकारी सुबिधामा रु.६४९५५०० खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको ६।२६ गुणा रहेको छ । पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट ७१ प्रतिशत चालु र २९ प्रतिशतमात्र पूँजिगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाहरुले बिकास निर्माण प्रयोजनमा न्युन खर्च गरेको प्रशासनिक प्रयोजनमा बढि खर्च भएको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिक रुपमा बिकास निर्माण प्रयोजनमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।	
९			**न्यायीक समिति** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरी मध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिना भित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गत बर्ष फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाकी ० र यो बर्ष थप भएको १६ गरी कुल १६ विवाद दर्ता भएकोमा यो आ व मा बाँकी देखिदैन ।	
१०			**लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफलः** लेखापरीक्षण ऐन २०७५ को दफा २०मा महालेखापरीक्षकले जारी गरेको अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन स्थानीय तहको प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धित स्थानीय तहको सभामा पेश गरी छलफल गर्नु पर्ने र सभा सदस्यहरु मध्येबाट स्थानीय तहको कानून बमोजिम लेखा समिति गठन गरी प्रतिवेदनमा उल्लेखित व्यहोराहरुमा दफावार छलफल गर्नु पर्दछ । यो वर्ष पालिकाले अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन सभामा छलफल नगरी कार्यपालिकाको वैठकमा पेश सम्म गरेको देखीयो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर दफावार छलफल तथा निर्णय गरेको देखिएन । कानून बमोजिम सभामा दफावार छलफल तथा सो उपर आवश्यक निर्णय गरी कानूनको पालना तथा स्थानीय तहको व्यवस्थाकीय व्यवहारलाई संस्थागत गर्नु पर्दछ ।	

११			**आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाः** प्रत्येक स्थानीय तहले आफ्नो आन्तरिक कारोवार, आन्तरिक जाच एवं आर्थिक कार्यप्रणाली प्रभावकारी र व्यवस्थित गराउन आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन गर्नुपर्ने व्यबस्था भएपनि आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन भएकोमा यसै पालिकावाट सहमति अनुसार सरुवा भई गएकोले पद रिक्त भएको छ । पालिकाले आन्तरिक लेखापरीक्षणको लागि आन्तरिक लेखापरीक्षक (पाँचौ) पदमा श्री चिरञ्जिवी जोशी कर्मचारी कार्यरत रही निजहरुको पारिश्रमिकमा पुष सम्ममा रु २११४००।०० खर्च भएकोमा आन्तरिक लेखापरीक्षण भएको छैन । आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाको प्रभावकारीता को अभावमा आर्थिक कारोवार अव्यवस्थित भई वित्तीय जोखिम वढ्ने संभावना रहन्छ । तसर्थ यस गाउँपालिकाले आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखामा पर्याप्त जनशक्ति व्यवस्था गरी आर्थिक कारोवारको यथार्थता एवं वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।	
१२			**कानून निर्माण एवं कार्यान्वयन**	
१२.१			**कार्य संचालन कार्यविधिः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ११ स्थानीय तहको कार्य क्षेत्र निर्धारण गरेको छ र दफा १२ मा स्थानीय तहले आफ्नो कार्यक्षेत्र अन्तर्गतको काम कर्तव्य र अधिकार प्रयोग गर्न आवश्यक कानून कार्यविधि तथा मापदण्ड बनाई लागु गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले ऐनको उल्लिखित प्रावधान अनुरुप कार्यविधि तथा मापदण्ड नबनाई कार्यक्रम संचालन गर्दै आएको छ । कार्यपालिका बाट कार्यविधि स्वीकृत गराएर कार्य गर्नु पर्दछ ।	
१२.२			**कानून र सञ्चालन स्थिति** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जस अनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ३० नमूना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएको मा यस पालिकाले हालसम्म ११ वटा ऐन, ८ वटा नियमावली, २६ वटा कार्यविधि लगायत ४५ वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्यनमा ल्याएको छ ।	
१३			**आर्थिक सहायता र अन्य विविध खर्च**	
१३.१			**आर्थिक सहायता—** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिंदैन । यस स्थानीय तहले राहत प्रयोजनको लागि यो वर्ष ५२ व्यक्ति एवं संघ संस्थालाई रु ६ लाख ७ हजार आर्थिक सहायता वितरण गरेको पाइयो । यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ ।	
१३.२			**खाना तथा विविध खर्च—** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो वर्ष खाना तथा विविध तर्फमात्र रु ४१ लाख ७८ हजार खर्च गरेको छ । यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ ।	

१३.३			**पूँजीगत बजेटमा चालु प्रकृतिका खर्च—** पूँजी सिर्जना नहुने खालका वितरणमूखी तथा उपयोगिता नदिने खर्चलाई निरुत्साहित गर्दै स्थानीय तहले अधिकतम प्रतिफल दिने र पूँजीको निर्माण हुने एवम् उपयोगिता सिर्जना हुनेगरी योजना छनौट तथा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने कार्यक्रम छनौट गरी पूँजीगत शीर्षकमा समावेश गरी सिमित स्रोतको उच्चतम प्रयोग गर्नुपर्दछ। यस स्थानीय तहले पूँजी निर्माणमा सहयोग नरहने, उत्पादनमा वृद्धि नगर्ने किसिमका खर्चलाई विभिन्न संघ संस्था, समूह, क्लव लगायतलाई कार्यक्रम र प्रस्तावको आधारमा पूँजीगत शीर्षकबाट आर्थिक सहायता लगायत भनी विभिन्न व्यक्तिहरुलाइ भुक्तानी दिएको पाईयो । यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ ।	
१४			**अनुदान प्राप्ती, वितरण, उपयोग र फिर्ता**	
१४.१			**अनुदान फिर्ता —** संघीय एवं प्रदेश सरकारको कानून एवं कार्यविधि बमोजिम ती निकायबाट स्थानीय तहमा प्राप्त हुने वित्तीय समानिकरण वाहेकका अनुदान वर्षभरी खर्च नभई बाँकी रहेको अवस्थामा सम्बन्धित निकायमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकावाट प्राप्त विवरण (सुत्रको अनुसूची १२ र २१) अनुसार २०७९ असार मसान्तमा देहायबमोजिमको अनुदान खर्च नभई बाँकी रहेकोमा फिर्ता गरेको पाइएन । खर्च नभई बाँकी रहेको निम्नानुसारको रकम सम्बन्धित निकायमा फिर्ता गर्नुपर्ने रु	१,९०४,१८०

विवरण	संघीय श्रोतको रु	प्रदेश श्रोतको रु	अन्य श्रोतको रु	जम्मा
१३३१२ : शसर्त अनुदान चालु	(९,३४,०००)	०	०	(९,३४,०००)
१३३१३ : शसर्त अनुदान पुँजीगत	०	०	०	०
१३३१५ : विषेश अनुदान पुँजीगत	०	०	०	०
१३३१७ : समपुरक अनुदान पुँजीगत	०	२८,३८,१८०	०	२८,३८,१८०
जम्मा	(९,३४,०००)	२८,३८,१८०		१९,०४,१८०

१४.२			**समपुरक अनुदान :** प्रदेश समपुरक अनुदान सम्वन्धि कार्यविधि २०७७ को दफा ६ अनुसार समपुरक अनुदानवाट सञ्चालन हुने योजनामा कुल लागतको अधिकतम ५० प्रतिशत समपुरक अनुदान प्रदान गर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यो वर्ष प्रदेश सरकारबाट ५०/५० को मिश्रित अनुपातमा कार्यान्वयन हुने गरिरु३७९६०००।०० अनुदानको रुपमा प्राप्त भई रु ९५७८२०।०० खर्च भएको छ । समपुरक अन्तर्गत प्रदेश सरकारको अंश समावेश भएको योजनामा पालिकावाट अंश नवेहोरेकोले सो रकमको समायोजन पेश गर्नुपर्ने अन्यथा सो रकमको ५० प्रतिशतले हुने अंश रू४७८९१०।०० कटाई बाकी रकम प्रदेश संचित कोषमा फिर्ता गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु	४७८,९१०
१४.३			**अनुगमन प्रतिवेदनः** विशेष अनुदान सम्वन्धी कार्यविधि २०७५ को वुँदा न ११ मा विशेष अनुदानबाट सञ्चालन हुने आयोजना प्रभावकारी रुपमा लक्षित प्रतिफल प्राप्त हुनेगरि सँञ्चालन भए नभएको सम्वन्धमा स्थानिय तहले अनुगमन गर्नुपर्ने र सोको अनुगमन प्रतिवेदन चौमासिक रुपमा प्रगति प्रतिवेदन मन्त्रालय र जिल्ला समन्वय समिती समक्ष पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। त्यसै गरि समपुरक	

			अनुदानबाट सञ्चालित योजनाहरुको अनुगमन समितीले प्रतिवेदन तयार गरी समन्धित प्रदेश सरकार समक्ष पेश गर्नुपर्ने व्यवसथा रहेको छ । कार्यालयले यस्तो प्रतिवेदन तयार पारी सम्वन्धित कहाँ पेश गरेको देखिएन।	
१४.४			**अनुदानको अनुगमन –** सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध गराईएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको एकीन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्दछ । पालिकाबाट बितरण भएको अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलव्धी मापन गरेको छैन । तसर्थ अनुगमनलाई प्रभावकारी वनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी अनुदानग्राहीको जीबनस्तरमा सुधार आएको यकिन गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
१५			**संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन**	
१५.१			**कर्मचारी करार –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले विभिन्न १० पदमा ८४ जना कर्मचारीहरु करारमा राखी रु.२०८०००००।०० खर्च लेखेको छ । पालिकाको दरवन्दी तथा पदपुर्तिको विवरण पेश नभएकोले दरवन्दी वाहिरका करारका कर्मचारी यकिन गर्न सकिएन । त्यस्तै दरवन्दि वाहिरका केश म्यानेजर तथा मनोसामाजिक परामर्शदाता जस्ता विभिन्न २ जनालाई करारमा राखी रु३६४०००।०० भुक्तानी गरेको अनियमित भएको रु	३६४,०००
१५.२			**कल्याणकोष–** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले हाल सम्म पनि कल्याण कोष गठन गरेको छैन । कानूनको व्यवस्था परिपालनामा पालिका जिम्मेवार वन्नुपर्ने देखिन्छ।	
१५.३			**वडा सचिवको पदपूर्ति :** पालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयबाट संचालित सेवा प्रवाहमा महत्वपुर्ण भूमिका रहेका वडा सचिवको दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था देहाय बमोजिम छ । वडा सचिवको पद पुर्ति समयमा हुन नसक्दा स्थानीय तहको विकास निर्माण तथा सेवा प्रवाह लगायत प्रभावित हने भएकोले कर्मचारी व्यवस्थापन हुनु पर्दछ । वडा संख्या: ७; वडा सचिवको दरबन्दी: ७; वडा सचिवको पदपूर्ति: ३; रिक्त वडा सचिव: ४	
१५.४			**महँगी भत्ता** नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयलाई संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको प सं २०७७।७८ च नं १०३ मिति २०७८।३।२४ को पत्रबाट नेपाल सरकार अन्तर्गत विभिन्न निकायको स्वीकृत दरबन्दीमा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई मासिक	९६,०००

वडा संख्या	वडा सचिवको दरबन्दी	वडा सचिवको पदपूर्ति	रिक्त वडा सचिव
७	७	३	४

रुपमा महगी भत्ता उपलब्ध गराउने सम्बन्धी ब्यहोराका सम्बन्धमा कानुनमा यस किसिमको ब्यबस्था नभएकोले महगी भत्ता उपलब्ध गरउन नसकिने निर्णय गरी मिति २०७९।१।२१ मा जानकारी गरएको देखिन्छ । त्यसैगरी स्थानीय तहमा कार्यरत करारका कर्मचारीहरुलाई महँगी भत्ता उपलब्ध गराउन मिल्ने कानूनी ब्यबस्था देखिदैन । तर पालिकाले देहाय बमोजिमका करारमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई करार सम्झौता गर्दा मासिक रुपमा महँगी भत्ता समेत पाउने उल्लेख गरी मासिक रुपमा महँगी भत्ता उपलब्ध गराएको छ । यसरी कानूनमा यस्तो सुविधा पाउने प्रावधान नभएको अवस्थामा सम्झौतामा राखी भत्ता उपलब्ध गराउन मिल्ने नदेखिएको रु

क्र सं	कर्मचारीको नाम र पद	महँगी भत्ता रु
१	ई. श्री विजय खाती	२४०००
२	पोषण स्वयंसेवक श्री गणेश ब. धराला	२४०००
३	उ. वि. सहजकर्ता श्री सुस्मिता धामी	२४०००
४	उ. वि. सहजकर्ता श्री विन्दु चन्द	२४०००
	जम्मा	९६०००

१५.५

सेवाप्रवाहको स्थितिः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ मा स्थानीय तहको एकल काम कर्तव्य र अधिकार २२ वटा, संघ र प्रदेशको सहकार्यमा प्रयोग हुने साझा अधिकार ११ वटा र स्थानीय तहको अन्य काम कर्तव्य र अधिकार २ वटा समेत ३५ कार्य सूचि तोकिएको छ । यस वर्ष पालिकाबाट निम्न अनुसार सेवाप्रवाह गरेको विवरण प्राप्त भएको छ :

विवरण	निवेदन दर्ता	सिफारिस भएको संख्या
स्वीकृत घरनक्सा दर्ता पास		
पञ्जिकरणतर्फ		
जन्मदर्ता	७३९	७३९
मृत्युदर्ता	११०	११०
बसाईसराई दर्ता	२०	४५
विवाह दर्ता	११९	११९
सम्बन्धविच्छेद दर्ता	४	४

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>पूर्वाधार विकास सडक निर्माण</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>कालोपत्रे सडक निर्माण</td><td>०</td><td>०</td></tr>
<tr><td>कालोपत्रे सडक मर्मत</td><td>०</td><td>०</td></tr>
<tr><td>ग्राभेल सडक निर्माण</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>ग्राभेल सडक मर्मत</td><td></td><td></td></tr>
</table>
स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाह मध्ये पञ्जिकरण बाहेकका अन्य सेवा सञ्चालनमा सन्तोषजनक देखिएन।</td><td></td></tr>
<tr><td>१६</td><td></td><td></td><td>स्थानीय तथ्याङ्क, अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्साङ्कन सहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखियो । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा पहल हुनु आवश्यक छ । तथ्याङ्क वेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, बजेट, प्रक्रिया र कार्यान्वयनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यसतर्फ पालिकाले अभिलेख व्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्दछ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१७</td><td></td><td></td><td>बार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजना

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोड भन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने र नियम ८ ले बार्षिक १० लाख भन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु ९ करोड पूँजीगत खर्च गरेको छ । पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम बार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः पालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>१८</td><td></td><td></td><td>जिन्सि निरीक्षण प्रतिवेदन

आर्थिक कार्यविधि तथा उत्तरदायित्व नियमावलीको नियम ९९ मा कार्यालय प्रमुखले लगत खडा गरी अभिलेख राखीएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मौजुदा अवस्थाको सम्वन्धमा वर्षमा कम्तिमा १ पटक आफैंले वा जिन्सी शाखा प्रमुख बाहेकको कर्मचारीको नेतृत्वमा कम्तिमा ३ सदस्यीय समिति गठन गरी जिन्सी निरीक्षण गर्न लगाई महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत ढांचामा जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन लिनु पर्ने र सो प्रतिवेदनमा उपनियम २ का कुराहरु खुलाउनुपर्ने व्यवस्था छ ।तर कार्यालयले जिन्सी निरीक्षण गराएको देखिएन । यसमा कार्यालय प्रमुखलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ । लेखापरीक्षणको क्रममा जिन्सी खाता माग गर्दा सफ्टवेयरमा राख्ने गरेको जवाफ प्राप्त भएको र सफ्टवेयर देखाउन अनुरोध गरेकोमा सो समेत देखाइएन । साथै उक्त सफ्टवेयरबाट प्राप्त प्रतिवेदनहरु लेखापरीक्षणमा पेश नभएकोले सो सम्वन्धमा एकिन गर्न सकिएन । यस सम्वन्धमा कार्यालयले प्रमाण पेश गर्नुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१९</td><td></td><td></td><td>जिन्सी सामान फिर्ता नभएको

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व सम्बन्धि नियमावली २०७७ को नियम १०३ मा जिन्सी बरबुझारथ सम्बन्धि व्यावस्था छ । देहाय बमोजिमका पदाधिकारीहरुको पदावधि समाप्त भई हाल नयाँ पदाधिकारीरुले पदभार संहाली सकेको अवस्थामा साविक पदाधिकारीहरुले बुझिलिएका जिन्सी माल सामान हालसम्म पनि फिर्ता भएको देखिएन । तसर्थ साविक पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुले बुझीलिएका मालसामान अविलम्ब फिर्ता हुनुपर्ने अन्यथा असुल हुनुपर्ने रु
<table>
<tr><th>सि.न.</th><th>पदाधिकारीको नाम</th><th>जिन्सीको विवरण</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td rowspan="3">१</td><td rowspan="3">गा.पा. अध्यक्ष लाल बहादुर विष्ट</td><td>ल्यापटप-१</td><td>५७,५२२</td></tr>
<tr><td>सन्चार मोबाईल सेट-१</td><td>३५,३९५</td></tr>
<tr><td>टेलिभिजन-१</td><td>१५१५४</td></tr>
<tr><td>२</td><td>गा.पा. उपाध्याक्ष धनलक्ष्मी खत्री</td><td>संन्चार मोबाईल सेट-२</td><td>२५,२२५</td></tr>
<tr><td>३</td><td>वडा नं ६ अध्यक्ष प्यारु जेठारा</td><td>ल्यापटप-१</td><td>५७,५२२</td></tr>
<tr><td>४</td><td>वडा नं ४ अध्यक्ष मन वहादुर घर्ती</td><td>ल्यापटप-१</td><td>५७,५२२</td></tr>
</table></td><td>५८३,९१६</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table>
<tr><td>५</td><td>वडा नं २ अध्यक्ष अक्कल वहादुर कुवर</td><td>टेलिभिजन-१</td><td>१५१५४</td></tr>
<tr><td rowspan="2">६</td><td rowspan="2">वडा नं ३ अध्यक्ष भरत वहादुर वोहरा</td><td>मोटरसाईकल-१</td><td>२,६२,९००</td></tr>
<tr><td>ल्यापटप-१</td><td>५७,५२२</td></tr>
<tr><td colspan="3">जम्मा</td><td>५,८३,९१६</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>२०</td><td></td><td></td><td>धरौटी</td><td></td></tr>
<tr><td>२०.१</td><td></td><td></td><td>आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ६४(१) मा कार्यालयले धरौटी कोषमा जम्मा गरेको गोश्वारा धरौटी खाता र व्यक्तिगत धरौटी खाता अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ । साथै नियम ६८(घ) मा कसले के वापत धरौटी राखेको हो भन्ने कुरा स्पष्ट नभई बैंकको खातामा रहेको धरौटी रकम कार्यालयले राजस्व खातामा आम्दानी बाँध्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले पेश गरेको धरौटीको नाम नामेसी विवरणमा कुन कुन व्यक्ति वा संस्थाको खुलाई राख्नु पर्नेमा नाम नामेसी विवरण पेश नभएकोले छानवित गरी नाम नामेसी विवरण पेश गर्ने अन्यथा आवश्यक निर्णय गरी संचित कोष दाखिला गरी धरौटी हिसाब अध्यावधिक गर्नुपर्ने देखिन्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२०.२</td><td></td><td></td><td>पालिकाले देहाय बमोजिमका निर्माण व्यवसायीको नामको धरौटी फिर्ता गर्दाका निवेदन तथा करचुक्ता प्रमाणपत्रका आधारमा फिर्ता गरेको छ । यस्तो धरौटी रकम फिर्ता गर्दा सम्बन्धित निर्माण कार्यको मुल्य अभिवृद्धि कर समायोजन पत्र पेश नभएकोले मुल्य अभिवृद्धि कर समायोजन पेश गर्नुपर्ने रु<table>
<tr><td>गो भौ नं</td><td>निर्माण व्यवसायी</td><td>फिर्ता रकम</td></tr>
<tr><td>१।७।१४</td><td>जय श्री मष्टा कन्स्ट्रक्सन</td><td>२६९००८</td></tr>
<tr><td>२।७।१५</td><td>प्रमोद कन्स्ट्क्सन</td><td>५३२०७४</td></tr>
<tr><td>३।७।१६</td><td>मनिष निर्माण सेवा</td><td>१८००००</td></tr>
<tr><td>४।७।१६</td><td>वि एल वि कन्स्ट्रक्सन प्रा लि</td><td>२२३९३३</td></tr>
<tr><td>५।९।२२</td><td>मनिष निर्माण सेवा</td><td>२२९१७०</td></tr>
</table></td><td>१,७०१,०७०</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>६।१०।२७</td><td>पुर्णलक्ष्मि कन्स्ट्रक्सन</td><td>२६६८८५</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>१७०१०७०</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>२१</td><td></td><td></td><td>उपभोक्ता समिति दर्ता

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने व्यवस्था छ । संस्था दर्ता ऐन २०३४ को दफा ३ मा कुनैपनि संस्था विधानसहित दर्ता नभएमा कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिदैन । पालिकाले यो बर्ष विभिन्न ५५५ उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी कार्य गरेकोमा यसरी कार्य गर्न गठन भएका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार दर्ता भएको पाइएन । त्यस्ता समितिहरु स्थानीय स्तरमा सञ्चालित आयोजनाको निर्माण गर्न अस्थायी रुपमा गठन हुने र कार्यसम्पन्न पश्चात् समिति विघटन हुने हुँदा निर्माण कार्यसम्पन्न भएका आयोजना सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार मा ती समितिलाई जिम्मेवार बनाउन कठिनाइ हुने र त्यस्ता समितिहरुले आयव्ययको लेखापरीक्षण समेत नगराउने भएकोले स्थायी संयन्त्र मार्फत् काम गर्ने, गराउने गरी सुधार हुनुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२२</td><td></td><td></td><td>मूल्य अभिवृद्धि कर: मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५३(आठौं संसोधन) को दफा ६(ग) तथा आर्थिक ऐन २०७८ अनुसार ठेक्का वा करार अन्तगत वस्तु आपूर्ति वापतको मुल्य अभिवृद्दिकर भुक्तानी गर्दा सो कर रकमको ३० प्रतिशतले हुन आउने रकम ठेकेदार वा आपूर्तिकर्ताको नामबाट स्वयमं भुक्तानी गर्ने निकायबाट सम्बन्धित राजस्व शीर्षकमा जम्मा गरी बाँकी रहने कर रकम मात्र सम्वन्धित आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी दिनु पर्ने र सो व्यहोराको जानकारी सम्बन्धित ठेकेदार वा आपूर्तिकर्तालाई दिनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले उक्त व्यवस्था वमोजिम ३० प्रतिशत मु.अ.कर रकम स्वयम कार्यालय मार्फत राजस्व दाखिला गर्नु पर्नेमा सो वमोजिम नगरी निम्नानुसारको भुक्तानीमा निर्माण व्यवसायी तथा आपूर्तिकर्तालाई शतप्रतिशत भुक्तानी दिएको देखिएकोले भूक्तानी भएको रु५६४६२।०० मु.अ.कर सम्वन्धमा सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयवाट मु.अ.कर समायोजन भएको प्रमाण पेश हुनु पर्ने अन्यथा असुल गरी दाखिला गर्नु पर्ने देखिएको रु.
<table>
<tr><th>सि नं</th><th>गो भौ नं</th><th>विवरण</th><th>भुक्तानि रकम</th><th>३० प्रतिशत</th></tr>
<tr><td>१</td><td>१३७।१।२२ गा पा पुजिगत</td><td>अमिर मार्केट्स एण्ड सप्लायर्स</td><td>३१८६६०</td><td>१०९९८</td></tr>
<tr><td>२</td><td>२७५।३।२५ गा पा पुजिगत</td><td>डि एम आई प्रा लि काठमाण्डौ</td><td>४९५१९०</td><td>१७०९०</td></tr>
<tr><td>३</td><td>८८।३।२४ संघ सशर्त</td><td>गडतोला ट्रेडर्स</td><td>३२४९००</td><td>११२१४</td></tr>
<tr><td>४</td><td>२४३।३।२३</td><td>माईक्रेसन मिडिया</td><td>४९७२००</td><td>१७१६०</td></tr>
</table>
</td><td>५६,४६२</td></tr>
</table>

			<table><tr><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>५६४६२</td></tr></table>	
२३	२७५	२०७९-३-२५	**जलश्रोत पुँजिगत** गो भौ नं २७५।३।२५ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावलि २०७७ को नियम ३९ मा पर्याप्त विल भरपाई संलग्न गरि भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले डि एम आई प्रा लि काठमाण्डौलाई गाउँपालिकाको खानेपानि सरसफाई तथा स्वच्छता योजना निर्माण को लागि मुल्य अभिवृद्धि कर रु५६९६८।७६ समेत रु४९५१९०।०० भुक्तानी भएकोमा सो योजनाको हार्डकपि पेश नभएकोले पालिकाको लागि बनाईएको खानेपानि योजनाको हार्डकपि दाखीला हुनुपर्ने अन्यथा सम्झौताअनुसारमा काम नभएको भए सम्वन्धितवाट असुल गर्नुपर्ने रु	४९५,१९०
२४			**फरक शीर्षकमा खर्च:** ५०३-०७९-३-२५ पालिकाले विपद व्यावस्थापन तथा कोरोना नियन्त्रण कार्यक्रमबाट वडा नं ३ कार्यालयका वडा सचिवले अम्मरराज उपाध्यायले पेश गरेको विल भरपाई संगल्न गरी निजलाई रु ३,५२,६०० भुक्तानी गरेको छ । संलग्न विल भरपाई मध्ये रु २,३७,६०० का विभिन्न खेलकुदका सामान खेलाडिका जर्सी र खाना तथा खाजाका विल संलग्न गरी वडा कार्यालयले भुक्तानी लागि सिफारिस गरेको छ । त्यसै गरी एउटा कार्यक्रमका लागि पालिकाबाट विनियोजन गरेको रकम वडा कार्यालयले अन्य शीर्षकमा खर्च गरेको तथा आर्थिक सहयता दिएको भनिएको रकम समेत क-कसलाई दिने भन्ने निर्णय नभएको र सहायता रकम बुझेको भरपाई समेत पेश नभएको हुदा वडा कार्यालयले गरेको उक्त खर्च नियम सम्मत नदेखिएको रु	३५२,६००
२५	४६८	२०७९-२-२३	**फोटोकपि विल** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावलि २०७७ को नियम ३९ मा खर्चका रित पुर्वकका पर्याप्त विल भरपाई संलग्न गरी भुक्तानि गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले ग्लोबल स्पेश ईन्फोटेक प्रा.ली. लाई सि.सि.टि.भि. खरिद तथा जडान को लागी रु ४९४९४०।०० भुक्तानी गरेकोमा सक्कल विल पेश नगरी फोटोकपी विल पेश गरेकोले सक्कल विल पेश हुनुपर्ने रु	४९४,९४०
२६			**भुक्तानी बाँकी -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायीत्व नियमावली २०७७ को नियम ३९ (२) मा कार्यालयले चालु आर्थिक वर्षको वजेटले नखाम्ने र बढी खर्च हुने गरी दायीत्व सिर्जना गर्न नहुने उल्लेख छ । त्यस्तै सोही नियमावलीको नियम ३९(१३) मा चालु वर्षको वजेटले नखामेको खर्च व्यहोर्नुपर्ने उचित आधार र पर्याप्त कारण भएमा सम्वन्धित कार्यालयले विल भरपाई बमोजिमको रकम आगामी वर्षमा भुक्तानी दिने गरी महालेखापरीक्षकवाट स्विकृत ढाँचामा भुक्तानी दिन बाँकीको विवरण तयार गरी आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ७ दिनभित्र आन्तरीक लेखापरीक्षकवाट वा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयवाट स्विकृत गराई राख्नुपर्ने व्यवस्था छ ।	२,१६४,०००

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>पालीकाले यो वर्ष भुक्तानी वाँकीको प्रमाणित कच्चावारी वेगर गत आ व को वडा व्यवस्थापन खर्च उल्लेख गरी भुक्तानी वाँकी रहेको भनि रु.२१६४०००।०० भूक्तानी खर्च लेखेको छ । पालीकाले अघिल्लो वर्षको भुक्तानी गर्नुपर्ने रकमको भुक्तानी वाँकीको विस्तृत विवरण तथा फाँटवारी तयार गरी भुक्तानी विवरण नियमानुसार प्रमाणित गराएर मात्र अघिल्लो वर्षको दायीत्वको भुक्तानी दिने व्यवस्था हुनु पर्दछ । बजेटले नखाम्ने गरी दायित्व सिर्जना गर्नेलाई कुनै कारवाहि गरेको छैन । भुक्तानी हुन वाँकिको कच्चावारी वेगर खर्च लेखेको नियमसम्मत नदेखीएको रु</td><td></td></tr>
<tr><td>२७</td><td></td><td></td><td>पदाधिकारी सुविधा</td><td></td></tr>
<tr><td>२७.१</td><td></td><td></td><td>पदाधिकारी सुविधाः—स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्वन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३ मा स्थानीय तहका पदाधिकारी र सभाको सदस्यले आफु निर्वाचित भई अनुसूची—२ बमोजिम पद तथा गोपनीयताको शपथ लिई आफ्नो पदको काम कारबाही शुरु गरेको मितिबाट मासिक सुविधा बापत पाउने व्यवस्था गरेकोमा सम्मानित सर्वोच्च अदातलको आदेशले २०७६ कार्तिक १ गतेबाट लागू हुने गरी उक्त सुविधाहरु खारेज गरेको छ । जस अनुसार सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारले प्रथम संशोधन गरी २०७७ असार ११ मा राजपत्रमा प्रकाशन गरेको उक्त स्थानीय तहका पदाधिकारी सुविधा सम्बन्धी ऐनको अनूसूची १ मा उल्लेख भएको सूविधामा ६४ लाख ९६ हजार खर्च लेखेको देखिन्छ।</td><td></td></tr>
<tr><td>२७.२</td><td></td><td></td><td>स्थानिय तहका पदाधिकारी तथा सुविधाको सम्वन्धि पहिलो संशोधन ऐन, २०७६ को दफा ३ मा उल्लेख भएअनुसार अनुसूची-१(क) तथा १(ङ) बमोजिम चाडपर्व खर्च पाउने व्यवस्था छ । पालिकाले देहाय बमोजिम गाउँपालिकाका अध्यक्ष सहित ३९ जना पदाधिकारिहरुलाई ऐनमा तोकिएको दर भन्दा वढी चाडपर्व खर्च भुक्तानी गरकोले उक्त बढी रकम असुल हुनुपर्ने रु
<table>
<tr><th>क्र सं</th><th>पद</th><th>नाम</th><th>बढी चाडपर्व खर्च</th></tr>
<tr><td>१</td><td>गा.पा. अध्यक्ष</td><td>श्री लाल बहादुर विष्ट</td><td>८५००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>गा.पा.उपाध्यक्ष</td><td>श्री धनलक्ष्मी खत्री</td><td>६०००</td></tr>
<tr><td>३</td><td>वडाध्यक्ष</td><td>श्री गोपाल बहादुर धामी</td><td>६५००</td></tr>
<tr><td>४</td><td>वडाध्यक्ष</td><td>श्री अक्कल बहादुर कुँवर</td><td>६५००</td></tr>
<tr><td>५</td><td>वडाध्यक्ष</td><td>श्री भरत बहादुर बोहरा</td><td>६५००</td></tr>
<tr><td>६</td><td>वडाध्यक्ष</td><td>श्री मान बहादुर घर्ती</td><td>६५००</td></tr>
<tr><td>७</td><td>वडाध्यक्ष</td><td>श्री कृष्ण बहादुर सार्की</td><td>६५००</td></tr>
</table></td><td>९६,०००</td></tr>
</table>

			८	वडाध्यक्ष	श्री प्यारु जेठारा	६५००	
			९	वडाध्यक्ष	श्री देव बहादुर धामी	६५००	
			१०	का पा सदस्य	श्री रना देवी धामी	२०००	
			११	का पा सदस्य	श्री जयकला कामी	२०००	
			१२	का पा सदस्य	श्री मैनादेवी सिंह	२०००	
			१३	का पा सदस्य	श्री बाटुली देवी जेठारा	२०००	
			१४	का पा सदस्य	श्री ईशु कुमारी नेपाली	२०००	
			१५	का पा सदस्य	श्रीहिउकलादेवी आउजी	२०००	
			१६	वडा सदस्य	श्री गणेश बहादुर शाही	१०००	
			१७	वडा सदस्य	श्री मनसुर भण्डारी	१०००	
			१८	वडा सदस्य	श्री पारु देवी कामी	१०००	
			१९	वडा सदस्य	श्री बिजुली धामी	१०००	
			२०	वडा सदस्य	श्री गोबिन्दा सिंह	१०००	
			२१	वडा सदस्य	श्री निर्मला जोशी	१०००	
			२२	वडा सदस्य	श्री केउडी सुनार	१०००	
			२३	वडा सदस्य	श्री जयलाल विष्ट	१०००	
			२४	वडा सदस्य	श्री धर्मा चुनारा	१०००	
			२५	वडा सदस्य	श्री मंगले धामी	१०००	
			२६	वडा सदस्य	श्री मोहन विष्ट	१०००	

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>२७</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री बिमला दमाई</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td>२८</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री शिवप्रसाद बोहरा</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td>२९</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री रामलाल जोशी</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td>३०</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री यज्ञराज रोकाया</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td>३१</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री जोगा रोकाया</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td>३२</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री सुनादेवी कामी</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td>३३</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री हंसा देवी जोशी</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td>३४</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री झिल्के ऐडी</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td>३५</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री हाँसे ऐडी</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td>३६</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री राम बहादुर ऐडी</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td>३७</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री बिन्धोज द्वाल</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td>३८</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री कलमती थापा</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td>३९</td><td>वडा सदस्य</td><td>श्री बिमला चँदारा</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td colspan="3">जम्मा</td><td>९६०००</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>२७.३</td><td></td><td></td><td>कानुनि सल्लाहकार सुदुरपश्चिम प्रदेश स्थानिय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्वन्धि ऐन २०७५ पहिलो संशोधन समेतमा पालिका प्रमुख तथा उपप्रमुखवाट कुनै प्रकारको सल्लाहकार राख्न सक्ने व्यवस्था छैन । स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ८३ मा तोकिएको भन्दा फरक पदमा कर्मचारी पदपुर्ति गर्न नहुने उल्लेख छ । तर गाउपालिका अध्यक्षले कानुनि सल्लाहकारको रुपमा श्री दमन बहादुर भण्डारीलाई नियक्त गरी मासिक रु२५००० का दरमा चाडपर्व समेत ३००००० भुक्तानी गरेको छ । निजसँग भएको सम्झौता अनुसारमा हाजिरी अभिलेख र स्पष्ट कार्य विवरण समेत पेश नभएकोले अनियमित देखीएको रु</td><td>३००,०००</td></tr>
</table>

२८			**सीमा नघाई सोझै खरिद** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ (२) मा प्रतिस्पर्धा सिमित हुनेगरी खरिद कार्य गर्न नहुने तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८४ मा बीस लाख रु पैयाँ सम्म लागत अनुमान भएको मालसामान खरिद गर्दा सिलबन्दी दरभाउपत्रको माध्यमबाट गर्नुपर्ने ब्यबस्था छ । त्यसैगरी नियम ८५ (१ख) मा एक आर्थिक वर्षमा एकै पटक वा पटक पटक गरी एउटै व्यक्ति फर्म कम्पनी वा संस्थाबाट रु पाँच/ दश लाख भन्दा बढी रकमको सोझै खरिद गर्न नसकिने व्यवस्था छ। पालिकाले यस वर्ष निम्नानुसारको खरिदमा नियमावलिमा भएको व्यवस्थाको पालना नगरी खुला कोटेशन समेत नलिई खरिद सीमा नघाई सोझै खरिद गरेको छ।यस्तो खरिद कार्य गर्दा ऐन तथा नियमावलीमा भएको ब्यबस्था बमोजिम प्रतिस्पर्धात्मक विधि अवलम्बन गर्नुपर्ने हुँदा उक्त खरिद कार्य नियमसम्मत नदेखीएको रु	१,४४१,६१९

भौ.न.	विवरण	आपुर्तीकर्ता	भुक्तानी रकम
१७०-०७८-११-४	समलन्द तथा कार्यालय सामान	दुर्गा जनरल स्टोर एण्ड अर्डर सप्लायर्स	५४२१९६
३४४-०७८-३-२	उपाध्याक्ष कोशेली कार्यक्रम(झोलासावुन आदि)	दुर्गा जनरल स्टोर एण्ड अर्डर सप्लायर्स	४०९०६०
४९२-०७८-३-२५	अन्य कार्यालय संन्चालन	दुर्गा जनरल स्टोर एण्ड अर्डर सप्लायर्स	४९०३६३
			१४४१६१९

२९			**मुल्य अभिवृद्धि कर** **मु अ करः** मूल्य अभिवृद्दि कर ऐन, २०५२ को दफा १४ र ८ मा मुअकर मा दर्ता भएका प्रत्येक व्यक्तिले आफुले कुनै बस्तु तथा सेवाको आपुर्ति गर्दा तोकिए बमोजिमको बिजक जारी गर्नु पर्ने र मुअकर योग्य बस्तु तथा सेवा बिक्रीमा मुअकर असुल गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले उपभोक्ता समितिहरु मार्फत निम्नानुसारको सडक खन्ने कार्य गर्दा मु अ करमा दर्ता भएको फर्मबाट एक्साभेटर तथा मेशिन भाडामा लिएकोमा तोकिए बमोजिम बिजक जारी नगरी सेतो कागजमा भरपाई पेश गरेको देखियो । वहालकर कट्टि गरेपनि निजले बिक्रीमा असुल गरेको मुअकर लुकाउनुका साथै बिक्री खातामा अभिलेख नराखी आय समेत नजनाउन सक्ने सम्भावना रहन्छ । मुल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता फर्म सँग कारोवार गर्दा मुल्य अभिवृद्धि कर विजक जारी गर्नुपर्दछ ।	

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>गो भौ नं</td><td>योजनाको नाम</td><td>दर्तावाल फर्मको नाम</td><td>डिजेल वाहेक भाडा भुक्तानी</td></tr>
<tr><td>१९८।३।९</td><td>वनारा आरा काट्ने सडक निर्माण</td><td>मस्टादेव दर्शन कम्पनि प्रा लि</td><td>४२६२९९</td></tr>
<tr><td>२०४।३।१०</td><td>तपोवन खरायल विकुल्लि सडक मर्मत उ स</td><td>मदन एक्साभेटर</td><td>४२८५१६</td></tr>
<tr><td>१५।३।१०</td><td>दातोला वडा कार्यालय सडक निर्माण</td><td>मस्टादेव दर्शन प्रा लि</td><td>९८३०००</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>३०</td><td></td><td></td><td>जटिल संरचना निर्माण

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । तर पालिकाले आर.सि.सी. फ्रेम स्ट्रक्चर सहितका भवन, पुल, कल्भर्ट, ओभरहेड टंकी, निर्माण, ग्रामीण विद्युतीकरण लगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरु मार्फत् गराउने गरेको देखियो । यस्ता कार्य व्यावसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायी फर्मबाट बोलपत्र प्रतिस्पर्धामार्फत् गराउन उपयुक्त हुने देखिन्छ । नियमाबलीको ब्यबस्था अनुरुप कार्य गराउनुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३१</td><td></td><td></td><td>निर्माण कार्यको ड्रइङ डिजाइन

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को नियम दफा ४ मा सार्वजनिक निकायले निर्माण कार्य गर्नु अघि नक्सा, डिजाइन र स्पेसिफिकेसन तयार गर्नुपर्ने र दफा ५क. मा लागत अनुमान र नक्सा, डिजाइन तथा स्पेसिफिकेशन स्विकृत गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले निर्माण गरेका कार्यहरुको नक्सा डिजाइन स्वीकृत गराएको देखिएन र निर्माण कार्यहरुको आंशिक मात्र नक्सा तयार गरेकोमा प्राविधिकले सफ्ट कपी मात्र राखेको देखियो । कार्यालयले सम्पूर्ण निर्माण कार्यहरु नक्सा अनिवार्य रुपमा तयार गरी सोको हार्ड कपी स्वीकृत गराउनु पर्नेमा नगराएकोले सम्वन्धमा विश्वस्त हुन सकिएन ।यसमा सम्वन्धित प्राविधिक कर्मचारीलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ । अतः कार्यालयले नियमानुसार नक्सा, डिजाइन र स्पेसिफिकेसन तयार गरी स्वीकृत गराउनु पर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३२</td><td></td><td></td><td>बिमा नगराएको

सार्बजनिक खरिद नियमावली २०६४को नियम ११२ अनुसार खरिद संझौतामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक १० लाख रुपैंया भन्दा बढी मूल्यको निर्माण व्यवासायीले निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने मेशिन औजार प्लान्ट लगायतको क्षती र मानवीय दुर्घटना क्षतिपूर्ति समेतको</td><td></td></tr>
</table>

			विमा गराउनु पर्ने व्यवस्था छ ।पालिकाले नियमको उक्त व्यवस्था अनुसार निर्माण व्यवसायीलाई बीमा अनिवार्य गरेको देखिएन । नियमानुसार बीमा अनिवार्य गराउनु पर्दछ । <table><tr><td>योजनाको नाम</td><td>लागत अनुमान</td><td>सम्झौता अंक</td><td>भुक्तानी रकम</td></tr><tr><td>मल्या स्याडा सडक</td><td>३११०४००</td><td>२५९२०००</td><td>२५९२०००</td></tr><tr><td>रजाडा सडक</td><td>२६४१७५८</td><td>२४०००००</td><td>२०२७३२३</td></tr><tr><td>दातोला देखी वडा कार्यालय सडक</td><td>२६४१७५८</td><td>२४०००००</td><td>२२२७६१३</td></tr><tr><td>रातोपानि काठेपुल किदन्न सडक मर्मत तथा सफाई</td><td>२७५००२८</td><td>२४९६०००</td><td>२३००१८६</td></tr><tr><td>गैतोला वडिगाउ सडक मर्मत</td><td>१४८६८३२</td><td>१३२००००</td><td>१२१४३५८</td></tr></table>	
३३			**कार्यसम्पादन जमानत पेश नभएको** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११० को उपनियम (१) अनुसार खरिद सम्झौता गर्दा स्वीकृत बोलपत्रको बोलपत्रदाताले ऐनको दफा २७ को उपदफा (४) बमोजिम कार्यसम्पादन जमानत पेश गर्न बोलपत्र सम्बन्धी कागजातमा उल्लेख भएको ढाँचामा ऐनको दफा २७ को उपदफा (२) बमोजिमको म्यादभित्र वाणिज्य बैङ्कबाट जारी भएको कार्यसम्पादन जमानत पेश गर्नु पर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यस वर्ष निम्नानुसारमा लागत अनुमान तयार गरी खरिद सम्झौता गरेकोमा बोलपत्र सम्वन्धी कागजातमा उल्लेख भएको तथा नियमानुसार कार्यसम्पादन जमानत पेश नभएकाले रु६०८२८० बरावरको कार्यसम्पादन जमानत अवधि थप भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने देखीएको रु <table><tr><td>कामको विवरण</td><td>निर्माण व्यवसायि</td><td>लागत अनुमान</td><td>सम्झौता रकम</td><td>कार्यसम्पादन जमानत</td></tr><tr><td>राउडि मस्टा सडक निर्माण</td><td>प्रभु जय मस्टा कन्स्ट्रक्सन</td><td>१९२०७६०</td><td>१०९३५०६</td><td>३२४२४५</td></tr></table>	६०८,२८०

<table>
<tr>
<td></td>
<td></td>
<td></td>
<td>
<table>
<tr><td>वडा नं ५ फिल्ड निर्माण</td><td>प्रमोद कन्स्ट्रक्सन</td><td>१८१४३२१</td><td>१०८२२३७</td><td>२८४०३५</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>६०८२८०</td></tr>
</table>
</td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td>३४</td>
<td>१५
४</td>
<td>२०७९
-२-१६</td>
<td>
बढी भुक्तानी

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७(६) मा उपभोक्ताको हरेक किस्ताको भुक्तानीमा कामको प्राविधिक मुल्यांकन भई यथार्थ नाँपजाँच हुंदा कायम भएको परिमाणको आधारमा मात्र भुक्तानी दिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । नियमको उक्त व्यवस्था अनुसार यस पालिकाले विभिन्न सडक योजनाहरुको उपभोक्ता समितिलाई भुक्तानी दिंदा सडकको प्रत्येक चेनेजमा भएको कामको नापिको आधारमा भुक्तानी गर्नुपर्नेमा सो वमोजिम नगरी निम्न सडक योजनाहरुको भुक्तानी दिंदा वास्तविक कार्यको परीमाण भन्दा बढी परीमाण उल्लेख गरी तल्लो र माथिल्लो चेनेज सँग सोईल टाईप नमिल्ने गरी 0+870 र 0+900 चेनेजमा हार्ड रकमा १५० घनमिटर रकको परीमाण वढाई भुक्तानी गरेको देखिएकोले सो कामको दर रु१२३० को दरमा बढी भुक्तानी भएकोले सो सम्वन्धमा सम्वन्धित प्राविधिकलाई समेत जिम्मेवार वनाई देहायबमोजिमको बढी भुक्तानी सम्वन्धितवाट असुल हुनु पर्ने देखिएको रु
<table>
<tr><td>गो.भौ.र मिति</td><td>योजनाको नाम</td><td>उल्लेख भएको परिमाण</td><td>हुनु पर्ने परिमाण</td><td>बढी देखाएको
परिमाण</td><td>भुक्तानी भएको दर</td><td>असुल हुनु पर्ने रकम</td></tr>
<tr><td>१५४।२।१६</td><td>मल्ला स्याडा सडक उपभोक्ता समितिले प्रमोद कन्स्ट्रकसन मनिस निर्माण सेवा वाट काम गराएको</td><td>११४०९</td><td>११२९९।६</td><td>१०९।५</td><td>१२३०</td><td>१८४५००</td></tr>
</table>
</td>
<td>१८४,५००</td>
</tr>
<tr>
<td>३५</td>
<td></td>
<td></td>
<td>
हेभी मेशिनरी प्रयोग

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (९) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ग्रेडर जस्ता हेभी मेशिनरी प्रयोग गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ । सो नियमावलीको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश मा लागत अनुमान तयार गर्दा को समयमा हेभी मेशिन प्रयोग गर्नुपर्ने जटिल प्रकृतिको कार्य भनी उल्लेख भएको रहेछ भने सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिशमा सार्वजनिक निकायबाट सहमति लिई त्यस्ता मेशिन प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख छ ।
</td>
<td></td>
</tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>पालिका अन्तर्गत सञ्चालित अधिकांश सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिसँग सम्बन्धित योजनाका उपभोक्ता समितिहरुले डोजर, एक्साभेटर लगायतका हेभी मेशिन प्रयोग गर्ने गरेको पाइएता पनि नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिश गराई गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयबाट सहमति लिएको पाइएन ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३६</td><td></td><td></td><td>सब -कन्ट्रयाक्टरको प्रयोग

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७(१०)मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले पाएको काम आफैले सम्पन्न गर्नु पर्नेछ र कुनै निर्माण व्यवसायी वा सब×कन्ट्रयाक्टरबाट गराउन नसकिने व्यवस्था छ । कुनै कारणवश सो समिति वा समुदाय आफैले संझौता अनुसारको काम सम्पन्न गर्न नसक्ने भएमा सार्वजनिक निकायले समिति वा समुदायसँग भएको सम्झौता तोडी बाँकी काम ऐन र नियमावली बमोजिम गराउनु पर्ने उल्लेख छ । यस पालिकाले विभिन्न सडक तथा योजनाहरुको उपभोक्ता समिति संग सम्झौता गरेकोमा सम्बन्धित उपभोक्ता समितिहरुले संझौता अनुसारको काम आफैले नगरी निम्नानुसारका केहि उदाहरणमा सब×कन्ट्रयाक्टरबाट काम गराई निर्माण व्यवसायीले पेश गरेको कर बिजकको आधारमा मु.अ.कर समेत रु९७७६७२१।०० भुक्तानी गरेको छ । यसरी समिति वा समुदाय आफैले संझौता अनुसारको काम सम्पन्न गर्न नसकेको अवस्थामा नियमको उक्त व्यवस्था अनुसार पालिकाले स्वयम ठेक्का मार्फत काम गराउंदा प्रतिष्पर्धी दरमा काम गराउन सकिनेमा सो बमोजिम नगरी उपभोक्ता समिति मार्फत सबकन्ट्रयाक्टरले पेश गरेको बिलको रकम भुक्तानी दिंदा राज्यलाई थप ब्ययभार परेको देखियो । सो सम्बन्धमा पालिका लगायत सम्बन्धित निकायको ध्यानाकर्षण हुनु जरुरी देखिन्छ ।
<table>
<tr><th>गो भौ नं. मिति</th><th>योजनाको नाम</th><th>सब—कन्ट्रयाक्टरको नाम</th><th>सब -कन्ट्रयाक्टरको बिजकको रकम</th></tr>
<tr><td colspan="4">गा पा पूंजिगत</td></tr>
<tr><td>१३५।१।११</td><td>रातापानि काठेपुल निर्माण तथा सड क सफाई</td><td>प्रमोद कन्स्ट्रकसन</td><td>२४९००००</td></tr>
<tr><td>१४६।९।२५</td><td>गडतोला दन्तोला सडक ६ मस्टा</td><td>मनिस निर्माण सेवा</td><td>१३२०९७०</td></tr>
<tr><td>१५४।२।१६</td><td>मल्ला स्याडा सडक</td><td>प्रमोद कन्स्ट्रकसन मनिस निर्माण सेवा</td><td>२६१२०१०</td></tr>
<tr><td>प्रदेश पुजिगत</td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table>
<tr><td>३।१।९</td><td>रजाडा सडक निर्माण</td><td>मनिस निर्माण सेवा</td><td>२३७०७४१</td></tr>
<tr><td>१५।३।१०</td><td>दातोला वडा कार्यालय सडक निर्माण</td><td>मस्टादेव दर्शन प्रा लि</td><td>९८३०००</td></tr>
<tr><td colspan="3">जम्मा</td><td>९७७६७२१</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>३७</td><td></td><td></td><td>माटोको परीमाण

गा पा पुजिगत पालिकाले वाटो खन्ने कामको लागि शत प्रतिशत नै कडा माटो रहेको जनाएको तथा नरम माटोको परीमाण उल्लेख नगरेकोमा थप अनावश्यक व्ययभार पर्न जाने हुन्छ । यसर्थ लागत अनुमान तथा नापि अनुसारमा नरम तथा कडा माटोको परिमाण यकिन गरी वास्तविक लागत अनुमान तयार गरी सोहि अनुसार भुक्तानि खर्च लेख्नुपर्दछ । यसरी शत प्रतिशत नै कडा माटोको परीमाण उल्लेख गरी काम गराएका उदाहरण निम्न छन् ।<table>
<tr><td>योजना तथा समितिको नाम</td><td>कामको विवरण</td><td>परिमाण घ मि</td><td>भुक्तानि रकम</td></tr>
<tr><td>बडिगाउ सडक निर्माण उपभोक्ता समिति</td><td>सवै परिमाण ०+००० देखि ०+७८० चेनेज सम्म कडा माटो</td><td>३९७५</td><td>३७७८२३।७५</td></tr>
<tr><td>मल्ला साड्या सडक निर्माण उपभोक्ता समिति</td><td>सवै परिमाण ०+००० देखि २+२२० चेनेज सम्म कडा माटो र कडा चट्टान</td><td>११४०९</td><td>२५६०६५०।००</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>३८</td><td></td><td></td><td>बढि भुक्तानी</td><td></td></tr>
<tr><td>३८.१</td><td>३७</td><td>२०७८-११-२८</td><td>संघिय हस्तान्तरित कार्यक्रम अन्तर्गत मष्टा आधारभुत विद्यालयलाई शौचालय निर्माणवापत रु ११३७२४२।११ भुक्तानि गर्दा निम्नानुसारमा झ्याल तथा ढोकाको भाग नघटाई बढी परिमाण मापन गरी भुक्तानि दिएकोले असुल गरी दाखीला गर्नुपर्ने रु<table>
<tr><td rowspan="2">कामको विवरण</td><td rowspan="2">उल्लेख भएको परिमाण</td><td rowspan="2">हुनु पर्ने परिमाण</td><td>बढी देखाएको</td><td rowspan="2">भुक्तानी भएको दर</td><td rowspan="2">असुल हुनु पर्ने रकम</td></tr>
<tr><td>परिमाण</td></tr>
</table></td><td>२,७७२</td></tr>
</table>

प्लाष्टर १;४	१९४।४९१	१८८।०५	६।४४२	४३०।३५	२७७२

३८.२ सार्वजनिक खरिद नियमावलि २०६४ को नियम १२३ मा रनिङ्ग विल वा अन्य कुनै विलको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक मुल्यांकन अनुसार भुक्तानि गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले निम्नानुसारका योजनामा भुक्तानी गर्दा वास्तविक दर विश्लेषण अनुसार तयार गरेको दरमा हुनुपर्नेमा सो भन्दा बढी दरले निम्नानुसारको काममा बढी भुक्तानी गरेको छ । बढी भुक्तानी रकम सम्वन्धितवाट असुल गर्नुपर्ने रु १३१,३०९

गो भौ नं	उपभोक्ता समिति	आईटम विवरण	परिमाण	दर विश्लेषण अनुसारको दर	भुक्तानि दर	बढी भुक्तानि
गा पा पुजिगत						
२१४।३।१३	श्री दुर्गा भवानि मा वि भवन मर्मत	पेन्टिङ्ग वर्क	४६८।५१ब मि	३३८	४८८।१८	७०३६०
५८।१२।१६	ढुंगाना हेलिप्याड निर्माण उ स	अर्थवर्क एक्साभेसन	३६६ घ मि	१२३६	१३१०।१६	२४१४३
१९४।३।९	हेलिपोर्ट निर्माण लोकन्द उ स	अर्थवर्क एक्साभेसन	१३७।२५ घ मि	१२३६	१३१०।१६	१०१७९
१००।१२।२५	पाङ्गर खोला ठुलाचौर खा पा निर्माण	अर्थवर्क एक्साभेसन	१९२।०४ घ मि	१२३६	१३१०।१६	१४२४२
प्रदेश पुजिगत						
२।१।८	धमेना गाउ ढल निकास आयोजना	अर्थवर्क एक्साभेसन	१६७	१२३६	१३१०।१६	१२३८५
						१३१३०९

३९			**कम्प्युटर खरिद** **सीमा नघाई सोझै खरिद** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८ (२) मा प्रतिस्पर्धा सिमित हुनेगरी खरिद कार्य गर्न नहुने तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८४ मा बीस लाख रु पैयाँ सम्म लागत अनुमान भएको मालसामान खरिद गर्दा सिलबन्दी दरभाउपत्रबाट र नियम ३१ मा बीस लाख रु पैयाँ भन्दा बढी लागत अनुमान भएको मालसामान खरिद गर्दा बोलपत्रको मध्यमबाट गर्नुपर्ने ब्यबस्था छ ।आ व २०७८।७९ मा ६ थान ल्यापटप तथा डेस्कटप र प्रिन्टर समेत जम्मा रु१०२१९३५।०० वरावरको पटक पटक सोझै खरिद गरेकोमा केहिको सरकारी सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालि पाम्समा दाखीला गरेको तथा केहि जिन्सि रजिष्टरमा दाखीला गरेको जनाएको छ । यसरी एकै दिनमा खरिद आदेश तथा माग फाराम तयार गरि खरिद गरेकोमा फरक फरक विलवाट खरिद गरि भुक्तानी गरेको जनाएको छ । यसरी नियमावलिमा भएको व्यवस्था विपरित एकै प्रकारका सामान पटक पटक टुक्रे खरिद गरेको अनियमित देखीएको रु	१,०२१,९३५
४०	४१ २	२०७९ -३-१९	**विधुतिय वायरीङ्ग तालिमः** पालिकाले युवा लक्षित विभिन्न योजना कार्यक्रम अन्तर्गत तलकोट गाउँपालिकाको वडा नम्बर ५ मा १० जनालाई ९ दिनसम्म वायरिङ्ग तालिम संन्चालन गर्न श्री सुनी तलकोट युवा समितिले पेश गरेको प्रस्ताव स्वीकृत गरी कार्यक्रम सम्पन्न् गरेको जनार्द श्री सुनी तलकोट युवा समितिलाई रू ४,२५,००० भुक्तानी गरेको छ । तर पालिकाले उक्त समितिसंग तालिम सन्चालन सम्वन्धमा सम्झौता गरेको देखिदैन । प्रस्तावनामा वडा नं ५ मा तालिम संन्चालन गर्ने भनिएकोमा वडा १ नं को कार्यालयले वडा नं १ सुनिकोटमा युवा लक्षित कार्यक्रम सम्पन्न भएको सिफारिस गरेको छ । ९ दिन सम्म १० जनालाई तालिम दिईएको जनाएकोमा तालिम शुरु र सम्पन्न भएको कुनै पनि फोटो संलग्न गरेको छैन । ९ दिने तालिममा विभिन्न वडाबाट तालिममा सहभागि हुने प्रशिक्षार्थी छनोट गरी वडाहरुले पठाएको नदेखिनुका साथै तालिम सम्पन्न पश्चात् सहभागिलाई प्रमाणपत्र दिएको देखिदैन । यसैगरी प्रशिक्षार्थिको हाजिरी एवं उनीहरुले आते जाते गाडी भाडा बुझेको भरपाईमा समेत तालमेल नदेखिएको हुदा उक्त तालिम सम्पन्न भएको पुष्ट्याई हुन नसकेको रु	४२५,०००
४१			**प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम** स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एव सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीय तह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ।यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तह भित्रका वडाहरुमा गोरेटो, घोरेटो र पखाल निर्माण कार्य लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष १८८ जनालाई रोजगारी उपलब्ध गराई रु. १०८०२५९४।०० खर्च गरेको जनाएको छ । लक्षित वर्गलाई १०० दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई श्रमिक ज्याला, प्रशासनिक र कार्यक्रम खर्च समेत खर्च लेखेका छन् । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सिर्जना भएता पनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिंदैन।यस सम्बन्धमा पालिकाले निम्नानुसार काम भएको जनाएको छ ।	

आयोजनाको नाम	रोजगार संख्या	कुल खर्च रकम	तलबमा खर्च भएको रकम
मष्टा प्रा बि धेरबार सेरागाँउ बाटो सोलिङ्ग तथा अन्य मर्मत योजना	27	1557900	1140710
धुर्वतारा आ भु बिधालय धेरबार तथा अन्य मर्मत योजना	11	634700	
बस्टी टोलमा बाटो पी सी सी रातापानी देखी कोरसैल लाँगा मन्दीर सम्म बाटो सोलिङ्ग तथा अन्य मर्मत योजना	26	1500200	
४ नं वडा कार्यालयको फिल्ड धेरबार निर्माण तथा अन्य मर्मत योजना	8	461600	
सुन्दरदेब आधारभुत बिधालय फिल्ड घेरबार तथा अन्य मर्मत योजना	9	519300	
आधारभुत स्वास्थ्य घेरबार खौला देखी ओसयल सम्म र थापागाँउ बाटो सोलिङ्ग योजना	26	1455194	
ललितपुर भक्तपुर बाटो सोलिङ्ग सामुदायीक भबन फिल्ड तथा अन्य मर्मत योजना	24	1384800	
बडीगाँउ आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र घेरबार भलकुलो खानेपानी तथा अन्य मर्मत योजना	9	519300	
रजाडा लुगाडा कोटलगाँउ बाटो निर्माण कोटलगाँउ महिला भबन तथा लुगाडा शिब मन्दिर निर्माण योजना	17	980900	
धामीगाउँ दातोला बाटो सुधार कार्य प्रधानमन्त्री रोजगार म्याचीङ्ग	31	1788700	
जम्मा	188	10802594	

४२	२७९	२०७९-६-२५	**कर दाखिला** आयकर ऐन २०५८ अनुसार भुक्तानिमा अग्रिम आयकर कट्टि गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले सामाजिक सुरक्षा अभिमुखिकरण तथा अनुगमन कार्यक्रमको लागि भरतकुमार विष्टले रु१४७६०० पेश्कि फछ्यौंट् गर्दा नरवहादुर विष्ट समेत ४ जनाको प्रशिक्षण वापत रु १२०००।०० भुक्तानि गरेकोमा नियमानुसार कट्टि गर्नुपर्ने कर रु१८००।०० असुल गरी दाखीला गर्नुपर्ने रु		१,८००

४३	२७९	२०७९-३-२५	आयकर ऐन २०५८ अनुसार भुक्तानीमा अग्रिम आयकर कट्टि गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले विष्णुकुमार कठायत सँग गाडि रिजर्भ वापत रु ३५००० भुक्तानिमा नियमानुसार कट्टि गर्नुपर्ने कर रु ३५००।०० असुल गरी दाखीला गर्नुपर्ने रु	३,५००
४४			**पुर्वनिर्धारित क्षतिपुर्ति** आवास ईन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सिलाई तल्कोट रातापानि पुलको डिपिआर तयार गर्न भ्याट समेत जम्मा रु९९५०००।०० भुक्तानि गरेकोमा सम्झौताको वुदा नं५ मा उल्लेख भएको समय २०७८।५।२१ देखी २०७८।१०।४ सम्म १४० दिन भित्र प्रतिवेदन वुझाउनुपर्ने उल्लेख छ । त्यस्तै सम्झौताको वुदा नं १० मा समयमा वुझाउन नसके नियमानुसार पुर्वनिर्धारित क्षतिपुर्ति तिर्नुपर्ने उल्लेख छ । तर सो परामर्शदाताले २०७८।१२।१६ मा विजक जारी गरेकोमा मिति २०७८।१२।२४ मा मात्र पालिकामा दाखीला गरेको पाईयो । यसरी सम्झौताअनुसार भन्दा ७९ दिन ढिला गरी प्रतिवेदन वुझाएकोले नियमानुसार कुल सम्झौता अंकको ०।०५ प्रतिशतले ७९ दिनले हुने रु ३९३०२।५० असुल गरी दाखीला गर्नुपर्ने रु	३९,३०२
४५	२९६	२०७९-२-१९	**विपद व्यवस्थापन तथा कोरोना नियन्त्रण कार्यक्रम** **विपद व्यवस्थापनः** भौ.न. २९६-२०७९-२-१९ पालिकाले वडा नम्बर ६ को विपद व्यवस्थापन तथा कोरोना नियन्त्रण कार्यक्रमबाट मेल बिसौना प्रहरी चौकीलाई प्रशासनिक खर्च वाफत रू १,५०,००० तथा अन्य विभिन्न १९ जनालाई समेत रु ३,००,००० वितरण गरेको भरपाई संलग्न गरी वडा सचिव नरेन्द्र प्रशाद उपाध्यायको नामको पेश्की फछ्र्यौट गरेको छ । तर वडा कार्यालयले विपदमा परेका क कसलाई राहत सहयोग वितरण गर्ने भन्ने सम्बन्धमा गरेको निर्णय पेश नभएको हुँदा वास्तविक पिडितलाई राहत सहयोग भए नभएको सम्बन्धमा एकिन हुन नसकेको रु	३००,०००
४६	१४४	२०७९-३-१	**लघु उद्यम विकास कार्यक्रम** गरिवी निवारणका लागि लघु उघ्घम विकास कार्यक्रम संन्चालन निर्देशिका २०७७ बमोजिम उधमीको स्तरोन्नति कार्यक्रम अन्तर्गत १ दिने कृषि सम्बन्धि प्रविधि तथा टनेल हस्तान्तरण कार्यक्रम सम्पन्न् गरे बापत उघम विकास सहजकर्ता विन्दु चन्दलाई रु ४,४८,८२० भुक्तानी गरेको छ । उक्त कार्यक्रमका लागि टनेल खरिद २६ वटाको रु ४,४२,००० ढुवानी लमसम ६,००० र अन्य खर्च लमसम ८२० गरी रु ४,४८,८२० को अनुमानित बजेटको प्रस्ताव पेश गरेकोमा उक्त बजेट प्रस्ताव स्वीकृत गरेको देखिदैन । कार्यक्रम संन्चालन कर्ताले २६ वटा १२० GSM ६०*३६ साईजको प्लाष्टिक टनेल खरिद गरी तालिम लिएका २६ जनालाई वितरण गरेको भरपाई पेश गरे पनि उक्त कार्यक्रमको लागत अनुमान, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तथा अनुगमन प्रतिवेदन पेश नभएको रु	४४८,८२०
४७	२७४	२०७९-२-१५		१५०,०००

			सफ्टवेयर खरिद आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९ मा खर्चका पर्याप्त विल भरपाई संलग्न गरी भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले मेशन तालिम कार्यक्रमबाट स्मार्ट रोड सफ्टवयर खरिद गरी स्मार्ट टेक सोलुसनलाई रू १,५०,०० भुक्तानी गरेको छ । उक्त सफ्टवयर खरिद गर्ने कार्यालयको खरिद आदेश ,दाखिला रिपोर्ट एवं PAMS मा दाखिला भएको प्रमाण संलग्न गरेको छैन । उक्त खरिद गरेको सफ्टवयर हाल प्रयोगमा समेत नदेखिएको हुदा उक्त खरिद कार्य नियम सम्मत नदेखिएको रु	
४८			**अनुदान भुक्तानी** **कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनः** पालिकाले अनुदान रकम भुक्तानी दिदा सम्झौता उल्लेख भएका सर्त बमोजिमका प्रकृया पुरा गरी भुक्तानी दिन पर्दछ । पालिकाले देहायको कार्यक्रमको अनुदान उपलब्ध गराएकोमा सम्झौता उल्लेख भए बमोजिम प्राविधिकले तयार गरेको कार्य सम्पन्न प्रतिदेदन र स्थलगत प्रतिवेदनको आधारमा भुक्तानी दिनु पर्नेमा सो वेगर भुक्तानी गरेकाले प्रतिवेदन पेश हुनुपर्ने रु	१२३,०००

भौ.न. मिति	कार्यक्रम	भुक्तानी पाउने	कुल सम्झौता	कार्यालयको अनुदान
१०८-०७९-१-८	मासु मिसन कार्यक्रम	अनिल बहुउदेश्यिय कृषि तथा पशुपन्क्षी फार्म	१,४१,०००	१,२३,०००
जम्मा				१,२३,०००

४९			**कृषि तथा पशु**	
४९.१	२४९	२०७९-१-२२	**उन्नत राँगा वितरणः** पालिकाले उन्नत राँगा तथा बोका खरिद कार्यक्रमबाट लाङ्गा देव भैसि पालन समूहसंग सम्झौता गरी पशुसेवा शाखाका प्रमुख हर्क सार्कीले रु ७०,००० मा एउटा राँगा खरिद गरी समूहलाई बुझाएको भरपाई पेश गरेको छ । सम्झौतामा प्रथम पक्षेले १ वटा उन्न त जातको मुर्रा क्रस राँगा दोस्रो पक्षलाई उपलब्ध गराउने उल्लेख भएकोमा वितरण गरेको रागा मुर्रा क्रस भएको पुष्टी हुने पशु विज्ञबाट प्रमाणित भएको छैन । यसैगरी दोस्रो पक्षेले राँगाको अनिवार्य वीमा गर्नपर्ने सम्झौतामा उल्लेख भएकोमा विमा गरिएको छैन । यसरी राज्यको लगानी रहेको उक्त कार्यक्रमका लागि भएको सम्झौताको पालना हुनुपर्दछ ।	
४९.२	४४९	२०७९-३-२२	**पोल्टी फर्मलाई अनुदानः** पालिकाले उपाध्याक्ष आय आर्जन कार्यक्रमबाट सचिन पोल्टी फर्मलाई रु १,५०,००० अनुदान दिएको छ । यस्तो अनुदान रकम दिनु अघि उक्त कार्यको लागत अनुमान,कार्यालय तथा उपभोक्ताले वेहोर्ने अंश सहितको सम्झौता, प्राविधिक मुल्याङ्कन एंव कार्य सम्पन्न भएको प्रमाण पेश हुनुपर्नेमा सो पेश नभएको रु	१५०,०००
४९.३	११३	२०७९-१-९	**वितरण भपाईः** पालिकाकाले मष्टा बाखा पालन समूहसंग मासुमिसन कार्यक्रम अन्तर्गत पालिकाले रु २,९०,००० तथा समूहले ४८,००० लागत वेहोर्ने गरी रु ३,३८,००० समझौता भइ बमोजिम रु २,९०,००० भुक्तानी गरेको छ । उक्त रकममध्ये समूहले समुहका	२९०,०००

			सदस्यहरुलाई बाखा वितरण गर्न रु २,७०,००० का २७ वटा बाखा खरिद गरेको देखिन्छ । खरिद गरिएका बाखा वितरण गरेको भरपाई पेश भएको छैन । सम्झौतामा भुक्तानी दिन अघि प्राविधिकले स्थलगत निरीक्षण गरी कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी भुक्तानी गर्ने भनेकोमा सो प्रतिवेदन समेत तयार नगरेको रु	
५०			**स्वास्थ्यतर्फ**	
५०.१			**औषधी खरिद** — सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा बिस लाख रुपैयाँ सम्मको औषधिजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समाचार पत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ । तर स्थानीय तहले तिनवटा खुला कोटेशन माग गरी सोझै खरिद गरेको छ । केहि उदाहरण निम्न छन् । यस्तो खरिद कार्य गर्दा प्रतिस्पर्धात्मक विधि अवलम्वन गर्नुपर्दछ । (तालिका तल)	

गो भौ नं	सामान	आपुर्तक	रकम
३३७।३।३ गापा चालु	विभिन्न औषधि	सुपा मेडि सप्लायर्स	३०७१७०
३३८।३।३ गापा चालु	विभिन्न औषधि	ग्लोवल फार्मेसि	४९९९४७
३३९।३।३ गापा चालु	विभिन्न औषधि	ग्लोवल फार्मेसि	४९९९६९
३४०।३।३ गापा चालु	विभिन्न औषधि	महादेव सर्जिकल एण्ड ट्रेडर्स	३५६१२५
४९।१०।१० शसर्त	विभिन्न औषधि	वि पि ट्रेड एण्ड सप्लायर्स	९९८९२
४९।१०।१० शसर्त	विभिन्न औषधि	सुपा मेडि सप्लायर्स	४९९९४२
			२२६३०४५

- खरिद गरेका उक्त औषधि कुन औषधि कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो र सोको मूल्य राष्ट्रिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशन समेत भएको नदेखिएको ।
- आपूर्ति हुने औषधि डव्लु.एच.ओ. सटिफइड हुनुपर्ने औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नं र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्बन्धित विषय विज्ञबाट मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा उक्त औषधि बिक्रीको लागि होइन खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको ।
- आपूर्ति भएका औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको कारण औषधिको गुणस्तर र म्याद सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन ।

			• औषधिको जिन्सी कितावमा आम्दानी बाँध्दा खरिद गरेको र हस्तान्तरण भई आएको खुल्ने गरी व्यवस्थित रुपमा आम्दानी बाँध्ने नगरेको । • औषधिको खर्च घटाउदा माग फारामको आधारमा घटाउनु पर्ने एकमुष्ट घटाउने गरेको । तसर्थ औषधिको खरिद, आपूर्ती, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राख्ने, तोकीएको गुणस्तर अनुसारकै औषधि प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधिको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बांकी रहेको औषधिहरु जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
५०.२			कोभिड १९ को महामारीवाट प्रभावित अति विपन्न परिवार नगद हस्तान्तरण कार्यविधि २०७८ को दफा ६(६) मा लाभग्राहिको अन्तिम सुचि स्विकृत भएको तिन दिनभित्र लाभग्राहि निवेदकको वैंक खातामा रकम जम्मा हुनेगरी स्थानिय तहहरुले प्रतिपरिवार दश हजार रुपैयाँका दरले नगद हस्तान्तरण गर्ने उल्लेख छ । तर पालिकाले कोभीड प्रभावित समुदायका लागि ३५४ जनाको लागि जम्मा रु ३५४०००० बजेट प्राप्त भएकोमा वितरण नगरी पुरै फिर्ता भएको छ । नियममा भएको व्यवस्थाको पालना गर्नुपर्दछ ।	
५०.३			आ व २०७८।७९ को आषाढ मसान्तसम्म कोभिड–१९ रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि उल्लेखनिय खर्च नभएको विवरण पालिकाले पेश गरेको छ ।	
५१	२६६	२०७९-१-२६	**प्रकोप तथा विपद व्यावस्थापनः** भौ.न. २६६-०७९-१-२६ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७,को नियम ३८ मा खर्च गर्ने अधिकार प्राप्त अधिकारीले खर्च गर्न वा खर्च गर्ने निकासा दिदा स्वीकृत वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा परे नपरेको यकिन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । स्वीकृत बार्षिक तथा कार्यक्रममा परे नपरेको यकिन गर्नुपर्ने व्यावस्था छ । वडा नं १ का सचिव शिव वहादुर सिंहले प्रकोप तथा विपद व्यावस्थपन कार्यक्रममा विनियोजन गरको वजेटबाट योजना अनुगमन,सुनिकोट मा.विको फिल्ड निर्माण लगायत खर्च भएको जनाई खर्च शीर्षक संसोधन गरी भुक्तानी माग गरे वमोजिम पालिकाले रु ४,००,००० भुक्तानी दिएको छ । उक्त खर्च मध्ये योजना अनुगमनमा मात्र वडा अध्यक्ष लगायत बिभिन्नफ ८ जनाले योजना अनुगमनका क्रममा खाजा खाना खाएको खर्च भनि प्रति व्यक्ति रु २५००० का दरले रु २,००,००० बुझेको भरपाई संलग्न गरेको छ । तर कुन कुन योजना कहिले अनुगमन गरेको खुलाईएको छैन । यसरी पालिकाले एक शीर्षकमा विनयोजन गरेको रकम वडाले अन्य खर्च शीर्षकमा खर्च गरेको हुँदा खर्च पुष्ट्याई गर्ने प्रमाण संलग्न गरी नियमित गर्नुपर्ने अन्यथा असुल हुनुपर्ने रु	४००,०००
५२			**पेश्कि वाँकि** **पेश्की बाँकी**: आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय नियमावली, २०७७ को नियम ४७(४) अनुसार पेश्की फछ्र्यौट हुनुपर्दछ । त्यस्तै नियम ५१(१) अनुसार समयमा पेश्की फछ्र्यौट नगरेमा बाकी पेश्की रकममा म्याद नाघेको मितिले वार्षिक १० प्रतिशतका दरले व्याज समेत	९,५२२,६०१

असूल गर्ने व्यवस्था छ । प्राप्त विवरण अनुसार रु.१६५५५६०१।०० पेश्की फछ्र्यौट नभई बाँकी रहेकोले नियमानुसार फछ्र्यौट हुनुपर्ने रु

सि.नं.	पेश्की लिने व्यक्ती, फर्म वा कम्पनीको नाम	जम्मा बाँकी पेश्की		
		म्याद ननाघेको	म्याद नाघेको	जम्मा
१	वडा नं २ अध्यक्ष अक्कल कुवँर		१०००००	१०००००
२	शिव बहादुर सिह		२५०००	२५,०००
३	शिव बहादुर सिह		१०००००	१०००००
४	शिव बहादुर सिह		२५०००	२५,०००
५	शिव बहादुर सिह		१०००००	१०००००
६	शिव बहादुर सिह		५०,०००	५०,०००
७	हरि बहादुर खड्का		१०००००	१०००००
८	हरि बहादुर खड्का		२५,०००	२५,०००
९	हरि बहादुर खड्का		२५,०००	२५,०००
१०	हरि बहादुर खड्का		१०००००	१०००००
११	हरि बहादुर खड्का		५०,०००	५०,०००
१२	दिपक बहादुर बिष्ट		१०००००	१०००००
१३	बडिगाउँ भेडापालन समूह		२४००००	२४००००

१४	परिवर्तन शिल भेडा पालन कृषक समुह		१८००००	१८००००
१५	श्री दुर्गा भवानी माध्यामिक विध्यालय		१०००००	१०००००
१६	श्री दुर्गा भवानी माध्यामिक विध्यालय		९०००००	९०००००
१७	श्री बालविकास मा.वि		६५००००	६५००००
१८	श्री सुनिकोट मा.वि.		६५००००	६५००००
१९	श्री दुर्गा भवानी माध्यामिक विध्यालय		१८०००००	१८०००००
२०	श्री सुनिकोट मा.वि.		१८०००००	१८०००००
२१	बालविकास मा वि धमेना		९०००००	९०००००
२२	श्री दुर्गा देवि आ.वि.	६५००००		६५००००
२३	श्री हिमालय माध्यामिक विध्यालय	६५००००		६५००००
२४	बालविकास मा वि धमेना	९०००००		९०००००
२५	श्री दुर्गा भवानी माध्यामिक विध्यालय	१८०००००		१८०००००
२६	श्री सुनिकोट मा.वि.	१८०००००		१८०००००
२७	नमुना घरवारी कृषक समुह		५२,६०१	५२,६०१
२८	खौला सिचाइ कुलो नहर निर्माण उ.स.		१३५००००	१३५००००
२९	थापा साँघु झोलुङ्गे पुल निर्माण उ.स.	६२६०००		६२६०००
३०	केशब राज जैशि		१०००००	१०००००
३१	प्रमोद प्रकाश उपाध्याय	६०७०००		६०७०००
	जम्मा पेश्कि	७०३३०००	९५२२६०१	१६५५५६०१

५३			**शिक्षा तर्फ**	
५३.१			**शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्ति**-स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका ३० सामुदायिक विद्यालयहरुको शिक्षक दरवन्दी ६५ भएकोमा उक्त दरवन्दि मध्ये ४३ जना स्थायि र २२ जना करारमा राखि कार्य सञ्चालन गरेको अवस्था छ एवं विद्यार्थीको संख्या ४९१७ रहेको देखिन्छ।	
५३.२			**समानीकरण अनुदानबाट शिक्षकको तलब भत्ता —**अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ ले स्थानीय तहलाई स्विकृत दरवन्दिका शिक्षकको तलव सशर्त अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । वित्तिय समानिकरण अनुदानको रकमवाट विद्यालयलाई शिक्षकको तलव भत्ताको लागी अनुदान दिन मिल्ने व्यवस्था देखिदैन । पालिकाले स्वीकृत दरबन्दी भित्र नपरेका एवं विद्यालयले गत विगत देखिनै आन्तरिक स्रोतबाट तलब भत्ता व्यहोरेका शिक्षकलाई वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट रु १०५०००००।०० तलब भत्ता भुक्तानी गरेको नियमसंमत नदेखिएको रु	१०,५००,०००
५३.३	४७	२०७९-२-२५	प्राविधिक धारका विद्यालय मा ल्याव व्यवस्थापनका लागि दुर्गा भवानि मा वि लाई रु१००००००।०० अनुदान दिएकोमा पालिका र विद्यालयविच भएको सम्झौताको बुँदा नं ३ मा उल्लेख भए अनुसार शिक्षा शाखावाट अनुगमन प्रतिवेदन, खरिद भएका सामानको विल भरपाई र सामानको सुचि संलग्न गरी पालिकामा पेश गर्नुपर्ने उल्लेख छ । हाल सम्म विद्यालयले खरिद गरेका सामानको विल, विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय पालिकामा दाखीला प्रतिवेदन तथा अनुदान उपयोगका सामानको जडान लगायतको फोटो प्रमाणित गरि पेश गरेको देखीएन । तसर्थ सम्झौता अनुरुप अनुदान खर्च तथा उपयोगको विवरण देखिने विल भरपाई तथा प्रतिवेदनहरु पेश गर्नुपर्ने रु	१,०००,०००
५४			**कर निर्धारण तथा असुली**	
५४.१			**कर तथा शुल्क असुली -** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ । ती आय शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।	

आय शीर्षक	अनुमान	असुली	असुली प्रतिशत (%)
एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर	५०००००	३७०६७५	७५
सिफारिश दस्तुर	७०००००	५९६०२०	८५
व्यवसाय कर			
अन्य दस्तुर	१०००००	२१६००	२२

			<table><tr><td>जम्मा</td><td>१३०००००</td><td>९८८२९५</td><td></td></tr></table>	
५४.२			**रसिद नियन्त्रण खाता :** पालिकाले राजश्व असुलीमा प्रयोगहुने रसिदको दुरुपयोग हुन नदिन रसिद नियन्त्रण खाता (म.ले.प.फ.न ९०४) तयार गरी राख्नु पर्नेमा सो वमोजिम रसिद नियन्त्रण खाता राखेको छैन । जसबाट पालिकासँग रहेको विगतको बाँकी नगदी रसिद, यस वर्ष छपाई भएका रसिद तथा यस वर्ष विभिन्न वडा तथा पालिकाको राजस्व शाखालाई उपलव्ध गराएको रसिद के कति संख्यामा रहेका थिए यकिन गर्न नसकिएको हुँदा रसिदको प्रयोगबाट उठेकोराजस्व यकिन गर्न सकिएन । यस सम्बन्धमा पालिकाले सवै वडा तथा पालिकाको राजस्व शाखामा वास्तविक रुपमा प्रयोग भएका रसिदहरु यकिन गरीराजस्व आम्दानी सम्वन्धमा सुनिश्चित हुनुपर्दछ ।	
५५			**सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम**	
५५.१			**सामाजिक सुरक्षा तथा जेष्ठनागरिक सम्मान कार्यक्रम सामाजिक सुरक्षा खर्चः**सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा १५ बमोजिम कार्यालयले पेश गरेको विवरण अनुसार आ.व. २०७८/७९ मा यस गाउँपालीकाका ७ वटा वडाको लागि सामाजिक सुरक्षा भत्ता बापत रु.५००६७५७६।०० खर्च भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा देहायका व्यहोरा देखिएको छ ।	
५५.२			पालिकावाट प्रथम किस्ता वापतको रकम कार्तिक महिनामा वडा सचिवले पेश्कि मार्फत् नगदै वितरण भएको र वाकी किस्ता एभरेष्ट वैक तलकोट बझाङ्ग शाखा मार्फत् बैंक खाता खोलि वितरण हुने गरी वैकलाई निकासा दिएको छ । वैकलाई रु ३७६०३०४१ निकासा गएकोमा बैकवाट रु ३७१५४३४९।०० को वितरण फाँटवारी पेश भएको र बैंक खातामा दोहोरो दर्ता भएका २९ जना व्यक्तिको वचत रकम रु२१०४८२।०० र मृत्यु भएका लगतवाट हटेका विभिन्न ३० जनाको फिर्ता गर्नुपर्ने रकम रु २३७८५०।०० गरी जम्मा रु ४४८६९२।०० वैंकवाट फिर्ता गर्न वाकी देखिएकोमा सो रकम फर्ता भई मिति २०७९।६।५ मा रा वा वैक बझाङ्गको राजस्व शिर्षक १५१११ मा दाखिला गरेको छ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वडा नंबर ३ का वडा सचिव श्री अम्मरराज उपाध्यायले पहिलो त्रैमासिक निकासाको पेश्की फछ्र्यौंट गर्दा नागरिकता प्रमाणपत्र नं ५७१ का हाँसे कडालको मृत्यु भएको जनाएकोमा पुनः सोहि नंबर(नागरिकता प्रमाणपत्र नं ५७१)हंस कडालकोनाम उल्लेख गरी रु१२०००।०० वितरण गरेको भरपाई पेश गरेको छ । एउटै नंबरको दुई व्यक्ती हुन नसक्ने र नाम समेत एउटै देखिएकोले मृत्यु भएको व्यक्तीको नाममा खर्च लेखेको रकम सम्बन्धित सचिवबाट असुल हुनुपर्ने रु	१२,०००
५५.३			**लाभग्राही परिचयपत्र अभिलेखः** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालेलन कार्यविधि २०७५ को दफा १० र ११ अनुसार स्थानीय तहले भत्ता पाउने लाभग्राहीहरुको फोटो सहित मुल अभिलेख अद्यावधिक गरि वडा कार्यालय अनुसार तयार गर्ने र केन्द्रिय पञ्जिगकरण विभागले सञ्चाललनमा ल्याएको व्यवस्थापन सुचना प्रणाली एम. आइ .एस मा प्रविष्ट गरि प्रणालीबाट प्राप्ति भए बमोजिमको परिचय पत्र लाभग्राहीले भत्ता पाउन सुरु गर्ने चौमासिक भन्दा अघिल्लो चौमासिक सम्ममा उपलब्ध गराइसक्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले निर्देशिका अनुसार मुल अभिलेख परिचयपत्र तथा एम. आइ .एस प्रविष्टी गरेको भएतापनि सो को अधावधिक अभिलेख तयार गरेको देखिएन ।	

<table>
<tr><td>५५.४</td><td></td><td></td><td>सार्वजनिक सुनुवाईः सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि,२०७५ अनुसार गाउँपालीकाको वडा समितिले प्रत्येक चौमासिकमा कम्तिमा एकपटक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने र सार्वजनिक सुनुवाईबाट प्राप्त गुनासा तथा सुझावहरु मध्ये आफुले सम्बोधन गर्न नसकिने खालका सुझाव तथा गुनासाहरु सम्बोधनका लागि स्थानीय तह कार्यालयमा पठाउनुपर्ने व्यवस्था छ। गाउँपालीकाको कुनै पनि वडा समितिले यस सम्बन्धमा नागरिक सुनुवाईको कार्यक्रम सञ्चालन गरेको पाइएन । गाँउपालिकाले यस तर्फ ध्यान दिई वास्तविक लाभग्राहीको अभिलेख अध्यावधिक गर्नुपर्दछ ।
भत्ता वितरणको अनुगमनः सामाजिक सुरक्षा कार्याक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ कार्यविधिको बुदा न २८ मा स्थानीय स्तरको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिले चौमिसिक रुपमा बैठक बस्ने तथा अनुगमन प्रतिवेदन प्रमुख वा अध्यक्ष समक्ष पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर त्यस अनुसार अनुगमन गर्ने बैठक बस्ने तथा प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्ने गरेको देखिएन । अतः कार्यविधि अनुसारको कार्यहरु कार्यान्वयन गरिनु पर्ने देखिन्छ । गाउँपालीका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्रदान गर्न उमेर पुगेका तथा संभाव्य लाभग्राहिको विवरण नभएकोले अधिकांश लाभग्राहिले भत्ता पाउन वाट वञ्चित हुनुपरेको छ । एम आई एस सिस्टम मा उल्लेख भएका लाभग्राहिलाई वैक खाता खोल्ने तथा भत्ता सुविधा प्रदान गर्न वडा तथा गाउपालीकाले पहल गर्नुपर्ने र सेवा सुविधा लिन नआएकाको लगत अद्यावधिक गर्नुपर्ने देखीन्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>५५.५</td><td></td><td></td><td>देहाय वमोजिमका वडा सचिवले प्रथम चौमासिकको रकम वितरण गर्दा एकै व्यक्तिको नाममा दोहोरो वितरण गरेको रकम असुल हुनुपर्ने रु
<table>
<tr><td>वडा सचिवको नाम</td><td>दोहोरो भुक्तानी भएका व्यक्ति</td><td>भुक्तानि रकम</td></tr>
<tr><td>२ नं वडा सचिव हरिवहादुर खड्का</td><td>एन्जेला कुमारी कुँवर</td><td>१५९६</td></tr>
<tr><td>७ नं वडा सचिव दिपक विष्ट</td><td>प्रशान्त थामि</td><td>१११७</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>२७१३</td></tr>
</table></td><td>२,७१३</td></tr>
<tr><td>५६</td><td></td><td></td><td>वेरुजु संपरीक्षण
यस वर्ष फछ्र्यौट भएको वेरुजुको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।
<table>
<tr><td>सि.नं.</td><td>आ.व.</td><td>वेरुजु दफा नं.</td><td>वेरुजुको संक्षिप्त व्यहोरा</td><td>फछ्र्यौटको आधार</td><td>सम्परीक्षण रु</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>असुली प्रमाण नियमित पेश्की</td><td></td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

			१	२०७५।७६	३४.३	अक्कलवहादुर कुँवर ड्राईभर ट्रेनिङ्ग खर्च असुलि भई दाखीला	असुलि ९९०३३	९९०३३		
			२	२०७५।७६	३४.४	अक्कलवहादुर कुँवर अनुगमन भत्ता असुलि भई दाखीला	असुलि १०००००	१०००००		
			३	२०७५।७६	३४.३	कृष्णवहादुर सार्कि ड्राईभर ट्रेनिङ्ग खर्च असुलि भई दाखीला	असुलि ९९०३३	९९०३३		
				२०७५।७६	३४.४	कृष्णवहादुर सार्कि अनुगमन भत्ता असुलि भई दाखीला	असुलि १०००००	१०००००		
							जम्मा	३९८०६६		